

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUDITO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2008 m. liepos 3 d. Nr. X-1676

Vilnius

(Žin., 1999, Nr. [59-1916](#); 2004, Nr. [63-2242](#); 2006, Nr. [17-604](#), Nr. [77-2965](#); 2007, Nr. [117-4776](#))

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos audito įstatymo nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos audito įstatymą ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS AUDITO ĮSTATYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato finansinių ataskaitų rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinės ataskaitos) audito atlikimo, atestuoto auditoriaus vardo suteikimo ir jo įrašymo į atestuotų auditorių sąrašą tvarką, audito įmonių įrašymo į audito įmonių sąrašą ir audito įmonių pažymėjimų išdavimo tvarką, audito įmonių ir atestuotų auditorių profesinę veiklą, atestuotų auditorių ir audito įmonių audito kokybės užtikrinimą, atlikto audito tyrimą ir atestuotų auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą, viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų audito reikalavimus, užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų teikimą, Audito ir apskaitos tarnybos teises ir pareigas, Lietuvos auditorių rūmų (toliau – Auditorių rūmai) veiklą. Kai šio įstatymo normos taikomos ir finansinių ataskaitų rinkiniui, ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui, vartojama sąvoka „finansinės ataskaitos“.

2. Papildomus reikalavimus, taikomus viešojo intereso įmonių auditui, gali nustatyti kiti šių įmonių veiklą reglamentuojantys įstatymai.

3. Šio įstatymo nuostatos yra suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atestuotas auditorius** (toliau – **auditorius**) – fizinis asmuo, turintis šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktą atestuoto auditoriaus vardą.

2. **Audito įmonė** – į audito įmonių sąrašą įrašyta įmonė.

3. **Audito tinklas** – tam tikrų įmonių grupė, kuriai priklauso audito įmonė ir su ja susijusios bet kokios teisinės formos įmonės, kurios siekia bendradarbiauti ir kuriose yra aiškus pelno arba išlaidų pasiskirstymas arba bendra nuosavybė, kontrolė arba valdymas, bendra kokybės kontrolės politika ir procedūros, verslo strategija, tas pats prekių ženklas, ir (arba) kurioje dalijamasi profesiniais ištekliais.

4. **Auditoriaus išvada** – dokumentas, kuriame auditorius, kitos valstybės narės auditorius arba valstybės ne narės auditorius, be kitų privalomų dalykų, pareiškia savo nuomonę apie audituotas finansines ataskaitas.

5. **Auditoriaus padėjėjas** – fizinis asmuo, siekiantis auditoriaus vardo ir įrašytas į auditoriaus padėjėjų sąrašą.

6. **Auditorių ir audito įmonių viešojo priežiūra** (toliau – **viešojo priežiūra**) – priemonių visuma, kuriomis Audito ir apskaitos tarnyba siekia užtikrinti finansinių ataskaitų audito kokybę ir patikimumą.

7. **Auditorius kontrolierius** (toliau – **kontrolierius**) – auditorius arba kitos valstybės narės auditorius, Audito ir apskaitos tarnybos patvirtintas atlikti auditorių ir audito įmonių atlikto finansinių ataskaitų audito kokybės peržiūrą.

8. **Audituojama įmonė** – juridinis asmuo arba įmonių grupė, kurių finansinės ataskaitos yra audituojamos.

9. **Buhalterių profesionalų etikos kodeksas** – Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių etikos normų buhalteriams valdybos parengti ir patvirtinti profesinės etikos principai.

10. **Finansinių ataskaitų auditas** (toliau – **auditas**) – nepriklausomas audituojamos įmonės finansinių ataskaitų patikrinimas ir auditoriaus išvados pateikimas vadovaujantis teisės aktu, reglamentuojančių finansinių ataskaitų audito atlikimą, reikalavimais.

11. **Finansinių ataskaitų audito ataskaita** (toliau – **audito ataskaita**) – įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka kartu su auditoriaus išvada teikiamas dokumentas, kuriame auditorius, kitos valstybės narės auditorius arba valstybės ne narės auditorius nurodo papildomą finansinių ataskaitų audito informaciją.

12. **Finansinių ataskaitų audito darbo dokumentai** (toliau – **darbo dokumentai**) – visa medžiaga, kurią auditorius, kitos valstybės narės auditorius arba valstybės ne narės auditorius surenka ir gauna, ir dokumentai, kuriuos jis parengia finansinių ataskaitų audito planui sudaryti, finansinių ataskaitų auditui atlikti ir auditoriaus išvada pagrįsti.

13. **Finansinių ataskaitų audito užsakovas** (toliau – **užsakovas**) – audituojama įmonė arba juridinis arba fizinis asmuo, pasirenkantys arba parenkantys audito įmonę finansinių ataskaitų auditui atlikti ir (arba) sudarantys finansinių ataskaitų audito sutartį.

14. **Kita valstybė narė** (toliau – **valstybė narė**) – Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Lietuvos Respubliką, taip pat Europos ekonominės erdvės valstybė.

15. **Kitos valstybės narės auditorius** (toliau – **valstybės narės auditorius**) – fizinis asmuo, kuriam pirmiausia valstybės narės kompetentinga institucija suteikė teisę atlikti auditą toje valstybėje narėje.

16. **Kitos valstybės narės audito įmonė** (toliau – **valstybės narės audito įmonė**) – valstybėje narėje įsteigta bet kokios teisinės formos įmonė, turinti teisę atlikti auditą toje valstybėje narėje.

17. **Kompetentinga institucija** – Audito ir apskaitos tarnyba, Auditorių rūmai, kitos valstybės narės institucija ir (arba) profesinė organizacija, kuri Europos Komisijai bus nurodyta kaip kompetentinga institucija, arba valstybės ne narės institucija ir (arba) profesinė organizacija, kurioms pavesta atlikti auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą arba atlikti su auditorių ir audito įmonių audito veikla susijusias funkcijas.

18. **Nepraktikuojantis asmuo** – fizinis asmuo, kuris turi pakankamai audito ir (arba) su auditu susijusių žinių ir kuris bent 3 metus iki jo darbo pradžios Audito ir apskaitos tarnyboje atitiko visus šiuos reikalavimus:

- 1) neatliko audito ir nedirbo audito įmonėje;
- 2) nebuvo audito įmonės dalyvis ir (arba) neturėjo įtakos audito įmonės valdymui;
- 3) nebuvo Auditorių rūmų valdymo organo narys.

19. **Tarptautiniai audito standartai** – Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos parengti ir patvirtinti tarptautiniai standartai auditui, audito praktiniai nurodymai ir kiti su auditu atlikimu susiję standartai.

20. **Tarptautinis kokybės kontrolės standartas** – Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos parengtas ir patvirtintas standartas, kuriuo reglamentuojama audito įmonės vidaus kokybės kontrolė.

21. **Užtikrinimo ir kitos susijusios paslaugos** – audito įmonės teikiamos ne audito paslaugos, kurioms taikomi Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos parengti ir patvirtinti tarptautiniai užtikrinimo užduočių, tarptautiniai peržvalgos užduočių, tarptautiniai susijusių paslaugų standartai ir susiję praktiniai nurodymai. Auditorių rūmai nustato tarptautinių užtikrinimo užduočių, tarptautinių

peržvalgos užduočių, tarptautinių susijusių paslaugų standartų ir susijusių praktinių nurodymų taikymo teikiant užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas metodiką ir kontroliuoja atliktų užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų kokybę.

22. **Valstybės ne narės audito įmonė** – valstybėje ne narėje įsteigta bet kokios teisinės formos įmonė, turinti teisę atlikti auditą toje valstybėje ne narėje.

23. **Valstybės ne narės auditorius** – fizinis asmuo, kuriam pirmiausia valstybės ne narės kompetentinga institucija suteikė teisę atlikti auditą toje valstybėje ne narėje.

24. **Viešojo intereso įmonė** – įmonė, svarbi visuomenei dėl savo veiklos masto ar pobūdžio, klientų skaičiaus. Viešojo intereso įmonė yra:

1) akcinė bendrovė, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje;

2) bankas ir Centrinė kredito unija;

3) finansų maklerio įmonė;

4) investicinė kintamojo kapitalo bendrovė ir uždaro tipo investicinė bendrovė, kurių turto valdymas neperduotas valdymo įmonei;

5) kolektyvinio investavimo subjektų ir (arba) pensijų fondo (fondų) valdymo įmonė;

6) draudimo įmonė ir perdraudimo įmonė;

7) Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas ir Vilniaus vertybinių popierių birža.

25. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos vartojamos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės ir Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymuose.

ANTRASIS SKIRSNIS

AUDITO TIKSLAI IR PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI

3 straipsnis. Audito tikslai

Audito tikslai – nustatyti, ar:

1) finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo audituojamos įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą;

2) metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) arba įmonės veiklos ataskaitoje (jeigu pagal teisės aktų reikalavimus jie rengiami) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) duomenis.

4 straipsnis. Profesinės etikos principai

1. Audito įmonės ir auditoriai, atlikdami auditą, privalo laikytis Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytų profesinės etikos principų.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalyje nurodytame kodekse nustatytų principų, audito įmonėms ir auditoriams galioja šie pagrindiniai profesinės etikos principai:

1) nepriklausomumo ir objektyvumo – auditorius ir audito įmonė atlikti auditą gali tik būdami nepriklausomi nuo audituojamos įmonės ir nedalyvaujant priimant joje sprendimus;

2) konfidencialumo ir profesinės paslapties – auditorius ir audito įmonė privalo laikyti paslapyje užsakovo ir (arba) audituojamos įmonės patikėtą informaciją ir jos neteikti tretiesiems asmenims, išskyrus šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus atvejus, nenaudoti užsakovo ir (arba) audituojamos įmonės audito metu gautos informacijos audito įmonės ir (arba) trečiųjų asmenų interesams tenkinti;

3) sąžiningumo – auditoriaus ir audito įmonės nuomonė neturi būti veikiama kitų nuomonių;

4) profesinės kompetencijos ir reikiamo atidumo – auditorius privalo turėti reikiamų žinių ir įgūdžių, skirti pakankamai laiko, kad auditas būtų atliktas profesionaliai;

5) atsakomybės visuomenei – audito rezultatais naudojasi finansinių ataskaitų informacijos vartotojai (kredito įstaigos, valstybės institucijos, darbdaviai ir darbuotojai, įmonių savininkai ir dalyviai, investuotojai ir kiti), priimdami ekonominius sprendimus.

5 straipsnis. Nepriklausomumo ir objektyvumo principų taikymas

1. Auditorius ir (arba) audito įmonė negali atlikti audito, jeigu auditorius, audito įmonė arba audito tinklas, kuriam priklauso audito įmonė, ir audituojama įmonė yra tiesiogiai arba netiesiogiai susiję ir tai galėtų pakenkti auditą atliekančio auditoriaus ir (arba) audito įmonės nepriklausomumui.

2. Auditorius laikomas nepriklausomu nuo audituojamos įmonės, jeigu:

1) nėra susijęs šeimos, artimosios giminystės arba svainystės ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais, vadovu, vyriausiuoju buhalteriu (buhalteriu) arba kitu audituojamos įmonės darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką finansinių ataskaitų rengimui, šios įmonės valdybos ir (arba) stebėtojų tarybos, jei jos sudaromos, nariais;

2) nėra audituojamos įmonės darbuotojas ir, jeigu buvo audituojamos įmonės darbuotoju, galinčiu daryti tiesioginę ir reikšmingą įtaką finansinių ataskaitų rengimui, nuo darbo santykių pasibaigimo dienos yra praėję ne mažiau kaip 3 metai;

3) nėra audituojamos įmonės dalyvis ir, jeigu buvo audituojamos įmonės dalyviu, bet nuo akcijų arba akcijų dalių perleidimo yra praėję ne mažiau kaip 3 metai;

4) neteikė audituojamai įmonei turto ir verslo vertinimo, buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo, akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių reorganizavimo sąlygų vertinimo paslaugų, neatliko vidaus audito arba tokias paslaugas teikė, bet nuo jų teikimo ar vidaus audito atlikimo praėjo ne mažiau kaip vieni metai;

5) nėra veikiamas kitų reikšmingų sąlygų, galinčių turėti įtakos jo nepriklausomumui.

3. Audito įmonė laikoma nepriklausoma nuo audituojamos įmonės, jeigu:

1) audituojama įmonė nėra audito įmonės dalyvė;

2) audito įmonė, audito įmonės dalyviai, jos vadovas, valdybos ir (arba) stebėtojų tarybos, jei jos sudaromos, nariai nėra audituojamos įmonės dalyviai;

3) audito įmonės dalyviai, jos vadovas, valdybos ir (arba) stebėtojų tarybos, jei jos sudaromos, nariai nėra susiję šeimos, artimosios giminystės arba svainystės ryšiais su audituojamos įmonės dalyviais;

4) neteikė audituojamai įmonei turto ir verslo vertinimo, buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo, akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių reorganizavimo sąlygų vertinimo paslaugų, neatliko vidaus audito arba tokias paslaugas teikė, bet nuo jų teikimo ar vidaus audito atlikimo praėjo ne mažiau kaip vieni metai;

5) audito įmonė negauna už audito paslaugas iš audituojamos įmonės tiek pajamų, kad tai darytų įtaką jos nepriklausomumui;

6) nėra veikiamas kitų reikšmingų sąlygų, galinčių turėti įtakos jos nepriklausomumui.

4. Auditorius negali atlikti tos pačios įmonės audito ilgiau kaip 7 iš eilės finansinius metus ir, jeigu yra audituojama viešojo intereso įmonė, – ilgiau kaip 5 metus iš eilės, jei kiti įstatymai nenumato kitaip. Pasibaigus nurodytam laikotarpiui, auditorius 2 metus negali atlikti tos įmonės audito ir, jeigu audituojama įmonė yra viešojo intereso įmonė, 2 metus negali tapti jos vadovu arba valdybos nariu. Šios dalies nuostatos taip pat taikomos auditoriaus išvadą pasirašiusiam (pasirašiusiems) auditoriui (auditoriams).

5. Kai atliekamas įmonių grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditas, šio straipsnio 4 dalies nuostatos taikomos auditoriui, atlikusiam įmonių grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą ir auditoriui (auditoriams), atlikusiam (atlikusiems) reikšmingų dukterinių įmonių finansinių ataskaitų auditą.

6. Audito įmonės ir (arba) audito tinklo, kuriam ji priklauso, vadovas, valdybos ir (arba) stebėtojų tarybos nariai, dalyviai neturi veikti audito atlikimo taip, kad tai galėtų pakenkti auditoriaus nepriklausomumui ir objektyvumui.

7. Auditorius ir (arba) audito įmonė darbo dokumentuose turi nurodyti reikšmingas grėsmes auditoriaus ir (arba) audito įmonės nepriklausomumui ir priemones, kurių auditorius ir (arba) audito įmonė turi imtis, siekdami išvengti tų grėsmių. Jei taikomos priemonės nepadeda išvengti grėsmės nepriklausomumui, auditorius ir (arba) audito įmonė negali atlikti audito.

8. Audito ir apskaitos tarnyba nustato nepriklausomumo laikymosi tvarką, taikomą kontrolieriams, Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojams ir Audito priežiūros komiteto nariams. Auditorių rūmai, raštu suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba, nustato nepriklausomumo laikymosi tvarką, taikomą Auditorių rūmų nariams ir darbuotojams, paskirtiems atsakingais už audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimą, ir šiai funkcijai vykdyti Auditorių rūmų pasitelktiems kitiems asmenims.

6 straipsnis. Konfidencialumo ir profesinės paslapties principo taikymas

1. Audito ir apskaitos tarnyba nustato konfidencialumo ir profesinės paslapties laikymosi tvarką, taikomą kontrolieriams, Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojams, Audito priežiūros komiteto nariams ir ekspertams (specialistams), nurodytiems šio įstatymo 35 straipsnio 5 dalies 5 punkte ir 36 straipsnio 7 dalyje. Auditorių rūmai, raštu suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba, nustato konfidencialumo ir profesinės paslapties laikymosi tvarką, taikomą Auditorių rūmų nariams ir darbuotojams, paskirtiems atsakingais už audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimą, ir šiai funkcijai vykdyti Auditorių rūmų pasitelktiems kitiems asmenims.

2. Kai, nutraukus sutartį dėl audito atlikimo su viena audito įmone, sudaroma sutartis dėl audito atlikimo su kita audito įmone ir dėl to auditą atliekantis auditorius (audito įmonė) pakeičiamas kitu auditą atliekančiu auditoriumi (audito įmone), auditą atlikęs auditorius (audito įmonė) turi suteikti audito atlikimą perimančiam auditoriui (audito įmonei) visą reikiamą auditui atlikti informaciją apie audituojamą įmonę.

7 straipsnis. Atlyginimas už audito atlikimą

1. Atlyginimas už audito atlikimą turi būti toks, kad auditas būtų atliekamas vadovaujantis profesinės etikos principų ir tarptautinių audito standartų reikalavimais.

2. Atlyginimas už audito atlikimą turi būti nustatytas audito sutartyje ir joje negali būti nustatomos jokios neapibrėžtos sąlygos, galinčios turėti įtakos atlyginimo už audito atlikimą dydžiui.

3. Atlyginimui už audito atlikimą negali turėti įtakos užmokestis už tos pačios audito įmonės suteiktas paslaugas verčiantis kita veikla, nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose.

TREČIASIS SKIRSNIS AUDITORIAUS VARDŲ SUTEIKIMAS IR NETEKIMAS

8 straipsnis. Auditoriaus vardo suteikimo reikalavimai

Asmeniui auditoriaus vardas suteikiamas, jeigu jis:

- 1) moka valstybinę kalbą;
- 2) turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- 3) yra nepriekaištingos reputacijos;
- 4) dirbo audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje auditoriaus padėjėju ne trumpiau kaip 3 metus ir, jei prašymo suteikti auditoriaus vardą pateikimo metu asmuo audito įmonėje nebedirba, darbas audito įmonėje auditoriaus padėjėju buvo baigtas ne anksčiau kaip prieš 3 metus iki prašymo pateikimo;
- 5) išlaikė kvalifikacinius auditoriaus egzaminus;
- 6) davė auditoriaus priesaiką.

9 straipsnis. Nepriekaištinga reputacija

Asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) nebuvo teistas už nusikaltimo padarymą arba jo teistumas yra išnykęs ar panaikintas įstatymų nustatyta tvarka, taip pat nėra pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo padarymo;

2) nepiktnaudžiauja narkotinėmis, toksinėmis, psichotropinėmis medžiagomis arba alkoholiu;

3) nebuvo atleistas iš įmonės, įstaigos ar organizacijos vidaus auditoriaus, revizoriaus, vyriausiojo buhalterio (buhalterio), auditoriaus padėjėjo pareigų už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimą, iš valstybės tarnautojo pareigų paskyrus tarnybinę nuobaudą, o jeigu buvo atleistas, – nuo atleidimo praėjo ne mažiau kaip 3 metai;

4) nebuvo audito įmonės, kuri neteko audito įmonės pažymėjimo ir buvo išbraukta iš audito įmonių sąrašo, vadovu tuo metu, kai susidarė aplinkybės, dėl kurių audito įmonė neteko audito įmonės pažymėjimo ir buvo išbraukta iš audito įmonių sąrašo, o jeigu buvo tokios įmonės vadovu, – nuo audito įmonės pažymėjimo netekimo ir išbraukimo iš audito įmonių sąrašo praėjo ne mažiau kaip 3 metai. Šis punktas netaikomas, jeigu audito įmonė buvo išbraukta iš audito įmonių sąrašo šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais;

5) nėra reikšmingai pažeidęs šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytų profesinės etikos principų.

10 straipsnis. Auditoriaus padėjėjo praktika audito įmonėje

1. Auditoriaus padėjėjas dirba (t. y. atlieka praktiką) audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje vadovaujant auditoriui ir (arba) valstybės narės auditoriui, kuris turi ne mažesnę kaip 3 metų auditoriaus darbo stažą, raštu sutinka vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui ir neturi galiojančių drausminių nuobaudų iki jo paskyrimo vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui. Jei, paskyrus vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui, auditorius gauna drausminę nuobaudą, Auditorių rūmai nedelsdami paskiria kitą auditorių, atitinkantį reikalavimus, vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui.

2. Auditoriaus padėjėjų sąrašą tvarko Auditorių rūmai.

3. Įrašymo į auditoriaus padėjėjų sąrašą ir išbraukimo iš jo, auditoriaus padėjėjų sąrašo tvarkymo, auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimo tvarką, auditoriaus skyrimą (atleidimą) auditoriaus padėjėjo praktikos vadovu, auditoriaus padėjėjų praktikos laiko skaičiavimo, auditoriaus padėjėjų praktikos įvertinimo tvarką, auditoriaus padėjėjų mokymo ir kitus auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimo reikalavimus nustato Auditorių rūmai, suderinę raštu su Audito ir apskaitos tarnyba.

11 straipsnis. Kvalifikaciniai auditoriaus egzaminai

1. Kvalifikacinius auditoriaus egzaminus rengia Auditorių rūmai ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus.

2. Auditorių rūmai, suderinę raštu su Audito ir apskaitos tarnyba:

1) tvirtina kvalifikacinių auditoriaus egzaminų laikymo tvarką;

2) nustato mokesčio už kvalifikacinius auditoriaus egzaminus dydį.

3. Auditorių rūmai įvertina auditoriaus vardo siekiančio asmens prašymą ir priima sprendimą, ar leisti laikyti kvalifikacinius auditoriaus egzaminus.

4. Kvalifikacinių auditoriaus egzaminų komisiją (toliau – Egzaminų komisija) sudaro 7 nariai, vienas iš jų – komisijos pirmininkas. Egzaminų komisijos nariai turi būti teisės, mokesčių, audito, apskaitos ir (arba) finansų specialistai. 4 narius, iš jų ir pirmininką, skiria Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija), 3 narius auditorius – Auditorių rūmai. Egzaminų komisijos narys skiriamas 3 metams. Tie patys asmenys Egzaminų komisijos nariais skiriami ne ilgiau kaip 2 kadencijoms iš eilės. Egzaminų komisijos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina Audito ir apskaitos tarnyba. Egzaminų komisijos

narį skyrusi institucija turi teisę jį atšaukti nesibaigus jo kadencijai. Egzaminų komisijos narys gali atsistatydinti nesibaigus kadencijai.

5. Egzaminų komisija tvirtina:

- 1) kvalifikacinių auditoriaus egzaminų programas;
- 2) kvalifikacinių auditoriaus egzaminų užduotis ir jų vertinimo metodiką;
- 3) kvalifikacinių auditoriaus egzaminų įvertinimus.

6. Kvalifikacinių auditoriaus egzaminų sąrašą, į kurį įtraukia šio straipsnio 8 dalyje išvardytas sritis, Auditorių rūmų teikimu tvirtina Audito ir apskaitos tarnyba. Kvalifikacinių auditoriaus egzaminų užduotis pagal Egzaminų komisijos patvirtintas programas rengia Auditorių rūmai.

7. Kvalifikaciniai auditoriaus egzaminai turi būti organizuoti taip, kad juos išlaikę asmenys turėtų reikiamų teorinių žinių, reikalingų auditui atlikti, ir sugebėtų tas žinias pritaikyti atlikdami auditą.

8. Kvalifikacinių auditoriaus egzaminų metu tikrinamos teorinės šių sričių žinios:

- 1) buhalterinės apskaitos teorijos ir principų;
- 2) finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rengimą reglamentuojančių teisės aktų;
- 3) tarptautinių apskaitos standartų;
- 4) finansų analizės;
- 5) išlaidų ir valdymo apskaitos;
- 6) rizikos valdymo ir vidaus kontrolės;
- 7) audito ir profesinių įgūdžių;
- 8) auditą ir auditorių veiklą reglamentuojančių teisės aktų;
- 9) tarptautinių audito standartų;
- 10) profesinės etikos principų, tarp jų ir nepriklausomumo.

9. Be šio straipsnio 8 dalyje išvardytų sričių teorinių žinių, kvalifikacinių auditoriaus egzaminų metu patikrinamos teorinės šių sričių žinios tiek, kiek jos susijusios su auditu:

- 1) įmonių teisės, valdymo ir bankroto procedūrų;
- 2) mokesčių įstatymų;
- 3) civilinės ir komercinės teisės;
- 4) socialinės apsaugos ir darbo teisės;
- 5) informacinių technologijų ir kompiuterinių sistemų;
- 6) verslo, bendrosios ir finansų ekonomikos;
- 7) matematikos ir statistikos;
- 8) įmonių finansų valdymo pagrindinių principų.

10. Auditoriaus vardo siekiančio asmens žinios iš šio straipsnio 9 dalies 5–8 punktuose išvardytų sričių (visų ar bet kurios iš jų) gali būti netikrinamos, jeigu asmuo yra teigiamai išlaikęs (egzamino įvertinimas – „puikiai“, „labai gerai“, „gerai“ arba „vidutiniškai“) šių sričių teorinių žinių egzaminus pagal universitetinių studijų programas. Tokiu atveju auditoriaus vardo siekiantis asmuo turi pateikti Auditorių rūmams prašymą netikrinti žinių iš šio straipsnio 9 dalies 5–8 punktuose numatytų sričių ir įrodymus, kad šių sričių teorinių žinių programos aukštojoje mokykloje atitiko Egzaminų komisijos patvirtintas atitinkamas programas, taip pat įrodymus apie išlaikytus egzaminus. Sprendimą netikrinti žinių iš šio straipsnio 9 dalies 5–8 punktuose numatytų sričių priima Auditorių rūmai.

11. Asmuo, neišlaikęs kvalifikacinių auditoriaus egzaminų, gali juos pakartotinai laikyti ne anksčiau kaip po 6 mėnesių. Egzaminų perlaikymo skaičius neribojamas.

12. Asmenų, neišlaikiusių ir nesutikusių su kvalifikacinių auditoriaus egzaminų įvertinimu, kurį tvirtina Egzaminų komisija, apeliacijas, taip pat skundus dėl Auditorių rūmų atsisakymo netikrinti žinių iš šio straipsnio 9 dalies 5–8 punktuose numatytų sričių nagrinėja Audito ir apskaitos tarnyba.

12 straipsnis. Auditoriaus vardo suteikimo tvarka

1. Auditoriaus vardo siekiantis asmuo pateikia Auditorių rūmams prašymą suteikti auditoriaus vardą. Prašyme turi būti nurodyti asmens duomenys (vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta), taip pat atsakyta į klausimą, ar nėra šiame įstatyme nurodytų priežasčių, dėl kurių jam negalėtų būti suteiktas auditoriaus vardas.

2. Auditorių rūmai, gavę prašymą ir visus dokumentus, kuriais įrodoma, kad auditoriaus vardo siekiantis asmuo atitinka šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytus reikalavimus, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų dokumentų pateikimo dienos priima sprendimą suteikti auditoriaus vardą ir raštu informuoja auditoriaus vardo siekiantį asmenį apie šį sprendimą ir galimybę duoti priesaiką.

3. Asmuo, prieš tapdamas auditoriumi, prisiekia Auditorių rūmų įgaliotam asmeniui šiais žodžiais:

„Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, dorai ir sąžiningai atlikti auditoriaus pareigas, būti objektyvus (objektyvi) ir nepriklausomas (nepriklausoma), saugoti profesines paslaptis, nuolat kelti profesinę kvalifikaciją, laikytis Buhalterių profesionalų etikos kodekso ir Auditorių rūmų statuto.“

4. Asmeniui, davusiam auditoriaus priesaiką ir ją pasirašiusiam, suteikiamas auditoriaus vardas, išduodamas auditoriaus pažymėjimas ir jis įtraukiamas į šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytą auditorių sąrašą. Auditoriaus pažymėjimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką nustato Auditorių rūmai, raštu suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba. Auditorių rūmai apie išduotą auditoriaus pažymėjimą informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja suderinta tvarka.

13 straipsnis. Auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymas ir atnaujinimas

1. Auditorių rūmai savo sprendimu sustabdo auditoriaus pažymėjimo galiojimą:

1) šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju – iki bus pakartotinai išlaikytas (išlaikyti) nurodytas (nurodyti) egzaminas (egzaminai);

2) rašytiniu auditoriaus prašymu šio įstatymo 43 straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju;

3) auditoriui per pranešime apie ketinimą sustabdyti auditoriaus pažymėjimo galiojimą nustatytą terminą nepateikus duomenų, reikalingų šio įstatymo 23 straipsnyje nustatytam auditorių sąrašui tvarkyti, ir (arba) paaiškėjus, kad pateikti duomenys yra neteisingi;

4) auditoriui per pranešime apie ketinimą sustabdyti auditoriaus pažymėjimo galiojimą nustatytą terminą nesudarius sąlygų atlikti šio įstatymo 34 straipsnyje nustatytos atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyto atlikto audito tyrimo;

5) rašytiniu auditoriaus prašymu.

2. Auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymas panaikina auditoriaus teisę atlikti auditą pažymėjimo galiojimo sustabdymo metu, tačiau jam galioja šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga kelti profesinę kvalifikaciją.

3. Auditorių rūmai, sustabdę auditoriaus pažymėjimo galiojimą kuriuo nors iš šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytu pagrindu, nustato terminą, 4 punkte nurodytu pagrindu – suderintą su Audito ir apskaitos tarnyba, reikalingiems ir (arba) teisingiems duomenims pateikti arba sąlygoms sudaryti.

4. Auditoriaus pažymėjimo galiojimas atnaujinamas Auditorių rūmų sprendimu, kai pašalinamos priežastys, dėl kurių auditoriaus pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas, ir auditorius pateikia prašymą atnaujinti sustabdyto auditoriaus pažymėjimo galiojimą.

5. Apie Auditorių rūmų sprendimus sustabdyti, atnaujinti auditoriaus pažymėjimo galiojimą auditorius informuojamas raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Auditorių rūmai apie sustabdytą, atnaujintą auditoriaus pažymėjimo galiojimą informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja raštu suderinta tvarka.

14 straipsnis. Auditoriaus vardo netekimas ir auditoriaus pažymėjimo galiojimo panaikinimas

1. Auditorius netenka auditoriaus vardo Auditorių rūmų sprendimu:

1) šio įstatymo 39 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytu atveju;

2) auditoriui pakartotinai neišlaikius šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyto (nurodytų) egzamino (egzaminų) ilgiau kaip per 3 metus nuo tokio nurodymo davimo dienos;

3) auditoriui per šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą nepateikus Auditorių rūmams teisingų ir (arba) šio įstatymo 23 straipsnyje nustatytam auditorių sąrašui tvarkyti reikalingų duomenų;

4) auditoriui per šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą nesudarius sąlygų atlikti šio įstatymo 34 straipsnyje nustatytos atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyto atlikto audito tyrimo;

5) rašytiniu auditoriaus prašymu;

6) po auditoriaus vardo suteikimo paaiškėjus aplinkybėms, kurias žinant auditoriaus vardas nebūtų suteiktas;

7) jeigu auditorius nebeatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimo;

8) auditorių pašalinus iš Auditorių rūmų narių.

2. Auditoriui netekus auditoriaus vardo, auditoriaus pažymėjimo galiojimas panaikinamas ir auditorius išbraukiamas iš auditorių sąrašo. Apie Auditorių rūmų sprendimą panaikinti auditoriaus pažymėjimo galiojimą auditorius informuojamas raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Auditorių rūmai apie panaikintą auditoriaus pažymėjimo galiojimą informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja suderinta tvarka.

3. Auditoriui netekus auditoriaus vardo šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus 5 punktą, nustatytais atvejais, asmuo gali pakartotinai laikyti šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytus kvalifikacinius auditoriaus egzaminus arba šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytus žinių patikrinimo egzaminus ne anksčiau kaip po 3 metų.

4. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais auditoriaus vardo netenka asmenys, turintys kitų valstybių narių kompetentingos (kompetentingų) institucijos (institucijų) suteiktą teisę atlikti auditą, apie tai Audito ir apskaitos tarnyba informuoja valstybių narių kompetentingą (kompetentingas) instituciją (institucijas), kuri (kurios) asmeniui suteikė teisę atlikti auditą, ir nurodo priežastis, dėl kurių asmuo neteko auditoriaus vardo.

5. Auditoriui mirus, jo auditoriaus pažymėjimo galiojimas panaikinamas ir auditorius išbraukiamas iš auditorių sąrašo.

15 straipsnis. Auditoriaus vardo suteikimas valstybių narių auditoriams, auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymas, auditoriaus vardo netekimas ir auditoriaus pažymėjimo galiojimo panaikinimas

1. Audito ir apskaitos tarnyba nustato auditoriaus vardo suteikimo tvarką valstybių narių auditoriams, kuriems teisę atlikti auditą suteikė valstybės (valstybių) narės (narių) kompetentinga (kompetentingos) institucija (institucijos).

2. Valstybių narių auditoriams, kuriems teisę atlikti auditą suteikė valstybių narių kompetentingos institucijos, auditoriaus vardas suteikiamas Audito ir apskaitos tarnybos sprendimu pateikus valstybės narės kompetentingos institucijos, kuri pirmoji suteikė teisę atlikti auditą, išduotus dokumentus, kuriais įrodoma teisė atlikti auditą valstybėje narėje ir kuriais įrodoma, kad ši teisė nėra sustabdyta arba panaikinta, ir jam išlaikius žinių patikrinimo egzaminus.

3. Žinių patikrinimo egzaminai nustatyta tvarka laikomi valstybine kalba iš sričių, nurodytų šio įstatymo 11 straipsnio 8 dalies 2 ir 8 punktuose ir 9 dalies 1–4 punktuose.

4. Auditoriaus pažymėjimo galiojimas valstybės narės auditoriui sustabdomas arba auditoriaus vardas atimamas ir auditoriaus pažymėjimo galiojimas panaikinamas tais pačiais pagrindais ir ta pačia tvarka, kuri numatyta auditoriams šio įstatymo 13 ir 14 straipsniuose, taip pat tuo atveju, jeigu valstybė (valstybės) narė (narės), kurios (kurių) kompetentinga (kompetentingos) institucija (institucijos) suteikė teisę atlikti auditą, sustabdo arba panaikina šią teisę. Sprendimus dėl auditoriaus vardo sustabdymo ir panaikinimo priima Audito ir apskaitos tarnyba.

16 straipsnis. Auditoriaus vardo suteikimas valstybių ne narių auditoriams, auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymas, auditoriaus vardo netekimas ir auditoriaus pažymėjimo galiojimo panaikinimas

1. Valstybės ne narės auditoriui taikomi visi šio įstatymo 15 straipsnyje nustatyti reikalavimai, taip pat reikalavimas įrodyti, kad jis atitinka šio įstatymo 8 straipsnio 1–4 punktų reikalavimus, yra išlaikęs kvalifikacinius egzaminus iš sričių, nurodytų šio įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje, ir turi teorinių žinių iš šio įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje numatytų sričių.

2. Auditoriaus pažymėjimo galiojimas valstybių ne narių auditoriams sustabdomas arba auditoriaus vardas atimamas ir auditoriaus pažymėjimo galiojimas panaikinamas tais pačiais pagrindais ir ta pačia tvarka, kuri numatyta auditoriams šio įstatymo 13 ir 14 straipsniuose, taip pat tuo atveju, jeigu valstybės ne narės kompetentinga institucija, kuri suteikė teisę atlikti auditą, sustabdo arba panaikina šią teisę. Sprendimus dėl auditoriaus vardo sustabdymo ir panaikinimo priima Audito ir apskaitos tarnyba.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
AUDITO ĮMONĖS ĮRAŠYMAS Į AUDITO ĮMONIŲ SĄRAŠĄ

17 straipsnis. Audito įmonės įrašymo į audito įmonių sąrašą tvarka

1. Įmonė gali pradėti audito veiklą tik tada, kai Auditorių rūmų sprendimu ji įrašoma į audito įmonių sąrašą. Į audito įmonių sąrašą gali būti įrašytos Lietuvos Respublikoje įregistruotos įmonės ir valstybių narių audito įmonės, įsteigusios Lietuvos Respublikoje filialus, ir kitos valstybių narių audito įmonės, pageidaujanti atlikti auditą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Kad įmonė būtų įrašyta į audito įmonių sąrašą, Auditorių rūmams pateikiami šie dokumentai:

1) prašymas, kuriame turi būti nurodyta: įmonės pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefonas, įmonės dalyvių vardai, pavardės, adresai, kiekvieno dalyvio balsavimo teisės, pažymėjimų, kuriais įrodomas auditoriaus vardo suteikimas, numeriai ir kiti šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatyti duomenys, reikalingi įtraukti į audito įmonių sąrašą. Kai registruojama valstybės narės audito įmonė, turinti filialą Lietuvos Respublikoje, papildomai pateikiami duomenys apie valstybės narės auditorius ir filialą;

2) įstatų arba kito steigimo dokumento, kuriame nurodyti įmonės veiklos tikslai, kopija. Kai registruojama valstybės narės audito įmonė, turinti filialą Lietuvos Respublikoje, papildomai pateikiami filialo nuostatų kopija ir duomenys apie audito įmonės įregistravimą toje valstybėje narėje;

3) dokumentai, patvirtinantys, kad įmonė yra apdraudusi įmonės civilinę atsakomybę šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Auditorių rūmai, gavę visus dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, ir įsitikinę, kad įmonė atitinka šio įstatymo 18, 19 ir 20 straipsnių reikalavimus, sprendimą dėl audito įmonės įrašymo į audito įmonių sąrašą priima per 20 darbo dienų nuo dokumentų, nurodytų šio straipsnio 2 dalyje, pateikimo dienos. Auditorių rūmai išsiunčia įmonei, siekiančiai būti įrašytai į audito įmonių sąrašą, priimto sprendimo kopiją ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Auditorių rūmai apie priimtą sprendimą informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja raštu suderinta tvarka.

4. Priėmę sprendimą įrašyti įmonę į audito įmonių sąrašą, Auditorių rūmai per 2 darbo dienas įrašo įmonę į audito įmonių sąrašą. Įrašę įmonę į audito įmonių sąrašą, Auditorių rūmai išduoda įmonei tai patvirtinantį pažymėjimą.

5. Valstybių narių audito įmonės, neturinčios Lietuvos Respublikoje įsteigtų filialų, į audito įmonių sąrašą įrašomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir atvejais.

18 straipsnis. Audito įmonės

1. Audito įmonės gali būti šių teisinių formų:

- 1) individualios įmonės;
- 2) tikrosios ūkinės bendrijos;
- 3) komanditinės ūkinės bendrijos;
- 4) uždarnosios akcinės bendrovės.

2. Individualios audito įmonės savininkas turi būti auditorius.

3. Ne mažiau kaip 3/4 audito tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrųjų narių turi būti auditoriai, valstybių narių auditoriai, audito įmonės ir (arba) valstybių narių audito įmonės.

4. Uždarnosios akcinės bendrovės akcininkais gali būti:

- 1) auditoriai ir (arba) valstybių narių auditoriai;
- 2) audito įmonės ir (arba) valstybių narių audito įmonės;
- 3) kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, nenurodyti šios dalies 1 ir 2 punktuose.

5. Uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams, nurodytiems šio straipsnio 4 dalies 1 ir 2 punktuose, turi priklausyti ne mažiau kaip 3/4 visų akcijų, suteikiančių balsavimo teisę.

6. Audito įmonės vadovas turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius.

7. Jeigu uždarojoje akcinėje bendrovėje yra sudaroma valdyba, daugiau kaip 1/2 valdybos narių turi būti auditoriai ir (arba) valstybių narių auditoriai. Jei valdyba sudaryta iš dviejų narių, vienas iš jų turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius.

8. Valstybės narės audito įmonei netaikomi šio straipsnio 1 dalies reikalavimai dėl teisinių formų, tačiau jai *mutatis mutandis* taikomi kiti šio straipsnio reikalavimai.

19 straipsnis. Audito įmonių nepriekaištinga reputacija

1. Audito įmonė turi būti nepriekaištingos reputacijos.

2. Audito įmonė laikoma nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

- 1) šios įmonės dalyviai ir šioje įmonėje dirbantys auditoriai laikomi nepriekaištingos reputacijos;
- 2) ji nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn arba jos patronuojanti įmonė nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn.

20 straipsnis. Audito įmonių civilinės atsakomybės draudimas

1. Audito įmonė privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę bendrosios civilinės atsakomybės ir (arba) privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu.

2. Metinė mažiausia bendrosios civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 100 000 Lt. Bendrosios civilinės atsakomybės draudimo objektas yra audito įmonės civilinė atsakomybė už žalą, kuri būtų padaryta užsakovui ir (arba) tretiesiems asmenims atliekant auditą kitose, t. y. šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nenurodytose, įstaigose, organizacijose ir įmonėse. Draudimo sutartis sudaroma Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

3. Metinė mažiausia civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 100 000 Lt vienam draudžiamajam įvykiui. Civilinės atsakomybės privalomojo draudimo objektas yra audito įmonės civilinė atsakomybė už žalą, kuri būtų padaryta užsakovui ir (arba) tretiesiems asmenims atliekant auditą įmonėse, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka turi būti atliktas auditas, išskyrus viešojo intereso įmonių auditą. Draudimo

sutartis sudaroma Audito įmonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių nustatyta tvarka. Šias taisykles parengia ir, suderinusi su Audito ir apskaitos tarnyba, patvirtina Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija.

4. Kai civilinės atsakomybės privalomojo draudimo objektas yra audito įmonės civilinė atsakomybė už žalą, kuri būtų padaryta užsakovui ir (arba) tretiesiems asmenims atliekant auditą viešojo intereso įmonėse, metinė mažiausia civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 200 000 Lt vienam draudžiamajam įvykiui. Draudimo sutartis sudaroma Audito įmonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių nustatyta tvarka. Šias taisykles parengia ir, suderinusi su Audito ir apskaitos tarnyba, patvirtina Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija.

5. Audito įmonė privalo draustis civilinės atsakomybės draudimu visą audito veiklos laikotarpį.

21 straipsnis. Audito įmonės pažymėjimo galiojimo sustabdymas ir atnaujinimas

1. Auditorių rūmai sustabdo audito įmonės pažymėjimo galiojimą savo sprendimu šiais atvejais:

1) jei audito įmonė per pranešime apie ketinimą sustabdyti audito įmonės pažymėjimo galiojimą nustatytą terminą nepateikė Auditorių rūmams šio įstatymo 24 straipsnyje nustatytų duomenų ir (arba) šio įstatymo 30 straipsnio 6 punkte nurodytos informacijos ir (arba) paprašė, kad pateikti neteisingi duomenys;

2) jei audito įmonė per pranešime apie ketinimą sustabdyti audito įmonės pažymėjimo galiojimą nustatytą terminą laiku nesumokėjo šio įstatymo 60 straipsnio 2 ir (arba) 3 dalyse nustatytų audito įmonės atskaitymų;

3) jei audito įmonė per pranešime apie ketinimą sustabdyti audito įmonės pažymėjimo galiojimą nustatytą terminą nesudarė sąlygų atlikti šio įstatymo 34 straipsnyje nustatytos atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyto atlikto audito tyrimo;

4) rašytiniu audito įmonės dalyvio (dalyvių) ir (arba) vadovo prašymu, jei daugiau kaip pusę audito įmonės akcijų, suteikiančių balsavimo teisę, turinčių akcininkų arba daugiau kaip pusę tikrųjų narių sutinka, kad audito įmonės pažymėjimo galiojimas būtų sustabdytas jų prašomam laikotarpiui.

2. Auditorių rūmai, sustabdę audito įmonės pažymėjimo galiojimą kuriuo nors iš šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytu pagrindu, nustato terminą, per kurį audito įmonė privalo pateikti reikalingus ir (arba) teisingus duomenis, sumokėti atskaitymus arba sudaryti sąlygas atlikto audito kokybės peržiūroms arba atlikto audito tyrimams atlikti. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu atveju nustatytas terminas suderinamas su Audito ir apskaitos tarnyba.

3. Audito įmonei, kuriai audito įmonės pažymėjimo galiojimas sustabdytas Auditorių rūmų sprendimu, kaip nustatyta šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose, panaikinus priežastis, dėl kurių audito įmonės pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas, pateikus rašytinį prašymą Auditorių rūmams atnaujinti audito įmonės pažymėjimo galiojimą, audito įmonės pažymėjimo galiojimas atnaujinamas. Audito įmonei, kuriai audito įmonės pažymėjimo galiojimas sustabdytas Auditorių rūmų sprendimu, kaip nustatyta šio straipsnio 1 dalies 4 punkte, pateikus rašytinį prašymą, jei daugiau kaip pusę audito įmonės akcijų, suteikiančių balsavimo teisę, turinčių akcininkų arba daugiau kaip pusę tikrųjų narių sutinka, kad audito įmonės pažymėjimo galiojimas būtų atnaujintas, Auditorių rūmams atnaujinti audito įmonės pažymėjimo galiojimą, audito įmonės pažymėjimo galiojimas atnaujinamas.

4. Audito įmonės pažymėjimo galiojimo sustabdymas panaikina audito įmonės teisę atlikti auditą pažymėjimo galiojimo sustabdymo metu. Jei audito įmonės pažymėjimo galiojimas sustabdomas audito įmonei atliekant auditą, audito įmonė nedelsdama apie tai turi pranešti audituojamai įmonei ir užsakovui.

5. Apie Auditorių rūmų sprendimą sustabdyti, atnaujinti audito įmonės pažymėjimo galiojimą audito įmonė informuojama raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Auditorių rūmai apie sustabdytą, atnaujintą audito įmonės pažymėjimo galiojimą informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja raštu suderinta tvarka.

22 straipsnis. Audito įmonės išbraukimas iš audito įmonių sąrašo

1. Audito įmonė netenka audito įmonės pažymėjimo ir yra išbraukiama iš audito įmonių sąrašo Auditorių rūmų sprendimu:

1) jei audito įmonės dalyvis (dalyviai) ir (arba) vadovas pateikė rašytinį prašymą išbraukti ją iš audito įmonių sąrašo ir daugiau kaip pusę audito įmonės akcijų, suteikiančių balsavimo teisę, turinčių akcininkų arba daugiau kaip pusę tikrųjų narių su tuo sutinka, taip pat jei valstybės narės audito įmonės filialas Lietuvos Respublikoje likviduojamas;

2) jei ji nebeatitinka kurio nors iš šio įstatymo 18, 19 arba 20 straipsnio reikalavimų;

3) jei ji paskelbta bankrutuojančia arba likviduojama;

4) šio įstatymo 39 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytu atveju;

5) jei ji per šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nepateikė Auditorių rūmams reikalingų ir (arba) teisingų duomenų, kaip nustatyta šio įstatymo 24 straipsnyje, ir informacijos, kaip nustatyta šio įstatymo 30 straipsnio 6 punkte, ar nesumokėjo atskaitymų, kaip nustatyta šio įstatymo 60 straipsnio 2 ir 3 dalyse;

6) jei ji per šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nesudarė sąlygų atlikti šio įstatymo 34 straipsnyje nustatytos atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyto atlikto audito tyrimo.

2. Audito įmonė išbraukiama iš audito įmonių sąrašo kitą dieną po šio straipsnio 1 dalyje nustatyto sprendimo priėmimo dienos. Išbraukus audito įmonę iš audito įmonių sąrašo, ji netenka audito įmonės pažymėjimo. Apie Auditorių rūmų sprendimą panaikinti audito įmonės pažymėjimo galiojimą ir išbraukimą iš audito įmonių sąrašo audito įmonė informuojama raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Auditorių rūmai apie panaikintą audito įmonės pažymėjimo galiojimą ir išbraukimą iš audito įmonių sąrašo informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja suderinta tvarka.

3. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytu atveju audito įmonė per 3 mėnesius nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo dienos turi baigti vykdyti, pakeisti arba nutraukti sutartis dėl audito atlikimo, sudarytas iki teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo dienos. Šiuo atveju audito įmonė laikoma išbraukta iš audito įmonių sąrašo kitą dieną po 3 mėnesių nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo dienos laikotarpio pabaigos.

4. Šio straipsnio 1 dalies 4, 5 arba 6 punkte nurodytu atveju iš audito įmonių sąrašo išbraukta įmonė kreiptis į Auditorių rūmus dėl pakartotinio audito įmonės įrašymo į audito įmonių sąrašą šio įstatymo 17 straipsnio nustatyta tvarka gali ne anksčiau kaip po 3 metų nuo audito įmonės išbraukimo iš audito įmonių sąrašo dienos. Dėl kitų priežasčių išbraukta iš audito įmonių sąrašo audito įmonė į audito įmonių sąrašą gali būti pakartotinai įtraukta šio įstatymo 17 straipsnio nustatyta tvarka, kai pašalinamos priežastys, dėl kurių ji buvo išbraukta iš audito įmonių sąrašo.

5. Kai šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais iš sąrašo išbraukiama valstybės narės audito įmonė, apie tai Audito ir apskaitos tarnyba informuoja valstybės (valstybių) narės (narių) kompetentingą (kompetentingas) instituciją (institucijas), kuri (kurios) įmonei suteikė teisę atlikti auditą, ir nurodo priežastis, dėl kurių įmonė išbraukta iš audito įmonių sąrašo.

PENKTASIS SKIRSNIS AUDITORIŲ IR AUDITO ĮMONIŲ SĄRAŠAI

23 straipsnis. Auditorių sąrašas

1. Auditorių rūmai auditoriaus vardą gavusius asmenis ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytus valstybių ne narių auditorius įrašo į auditorių sąrašą.

2. Auditorių sąrašė turi būti kaupiami duomenys apie auditorių:

1) vardas, pavardė, registracijos numeris, auditoriaus pažymėjimo numeris;

2) audito įmonės (įmonių) ir kitos įmonės (įmonių), kurioje (kuriose) dirba auditorius, pavadinimas (pavadinimai), audito įmonės pažymėjimo numeris (numeriai), buveinės adresas, telefono, fakso (jeigu jis yra) numeris ir interneto svetainės (jeigu ji yra) adresas;

3) jei auditorius yra audito įmonės (įmonių) dalyvis, – audito įmonės (įmonių) pavadinimas (pavadinimai), audito įmonės pažymėjimo numeris (numeriai), buveinės adresas, telefono, fakso (jeigu jis yra) numeris ir interneto svetainės (jeigu ji yra) adresas;

4) jei auditoriaus pažymėjimo galiojimas sustabdomas šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, – pažymėjimo galiojimo sustabdymo pradžia ir dokumento, kuriuo įforminamas Auditorių rūmų sprendimas sustabdyti auditoriaus pažymėjimo galiojimą, numeris ir data;

5) jei valstybės narės arba valstybės ne narės kompetentingos institucijos užregistravo jį kaip valstybės narės auditorių arba kaip valstybės ne narės auditorių, – užregistravusios institucijos (institucijų) pavadinimas (pavadinimai), registracijos numeris (numeriai) ir kita informacija apie tokį registravimą;

6) galiojančios drausminės nuobaudos, išskyrus šio įstatymo 59 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą nuobaudą.

3. Auditorius turi pranešti Auditorių rūmams apie šio straipsnio 2 dalyje pateikiamų duomenų pasikeitimus, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 4 ir 6 punktuose nurodytą informaciją, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jų pasikeitimo dienos. Auditoriaus pateikiama informacija turi būti jo pasirašyta asmeniškai arba Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo nustatyta tvarka.

4. Auditorių rūmai, pasikeitus duomenims, auditorių sąrašo duomenis nedelsdami pakeičia.

5. Valstybės ne narės auditoriai, atlikę valstybėje ne narėje registruotos įmonės, kurios vertybiniai popieriai viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje Lietuvos Respublikoje, finansinių ataskaitų, teikiamų teisės aktų nustatyta tvarka, auditą, prieš pateikdami tas finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadą teisės aktų nustatyta tvarka, turi kreiptis į Audito ir apskaitos tarnybą dėl jų įrašymo į auditorių sąrašą. Valstybės ne narės auditoriai į auditorių sąrašą įrašomi kaip valstybės ne narės auditoriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Auditorių rūmai, suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba, nustato informacijos, reikalingos šio straipsnio 2 dalyje nustatytam auditorių sąrašui parengti, atnaujinti ir skelbti, pateikimo tvarką.

24 straipsnis Audito įmonių sąrašas

1. Auditorių rūmai į audito įmonių sąrašą įrašo įmones, kurioms išduotas audito įmonės pažymėjimas, ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytas valstybių ne narių audito įmones.

2. Audito įmonių sąrašė kaupiami šie duomenys apie audito įmonę:

1) įmonės pavadinimas, buveinės adresas, kodas, audito įmonės pažymėjimo numeris;

2) audito įmonės teisinė forma;

3) telefono, fakso (jeigu jis yra) numeris, interneto svetainės (jei ji yra) adresas ir kiti ryšiams palaikyti reikalingi duomenys;

4) auditorių, dirbančių audito įmonėje, atskirai nurodant auditorių ir kitų audito įmonės darbuotojų, kurie yra audito įmonės dalyviai (toliau – partneriai), vardai, pavardės ir auditoriaus pažymėjimų numeriai, kai audito įmonės darbuotojai yra auditoriai;

5) dalyvių vardai, pavardės, adresai, o jei savininkai arba dalyviai yra juridiniai asmenys, – jų pavadinimai, kodai ir buveinių adresai;

6) valdymo organų ir priežiūros organų (jeigu jie sudaryti) narių vardai, pavardės ir adresai, o jei priežiūros organo nariai yra juridiniai asmenys, – jų pavadinimai, kodai ir buveinių adresai;

7) jei audito įmonė priklauso audito tinklui, – kitų audito tinklui priklausančių įmonių pavadinimai, adresai arba nuorodos, kur tokią informaciją galima gauti; jei audito įmonę su kita (kitomis) įmone (įmonėmis) sieja bendri dalyviai, kontrolė arba vadovai, – tų įmonių pavadinimai, adresai arba nuorodos, kur tokią informaciją galima gauti;

8) jei audito įmonė turi filialų ir atstovybių, – jų pavadinimai ir adresai;

9) jei audito įmonės pažymėjimo galiojimas sustabdomas šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, – pažymėjimo galiojimo sustabdymo pradžia ir dokumento, kuriuo įforminamas Auditorių rūmų sprendimas sustabdyti audito įmonės pažymėjimo galiojimą, numeris ir data;

10) jei audito įmonę kitos valstybės narės arba valstybės ne narės kompetentinga institucija užregistravo kaip kitos valstybės narės audito įmonę arba kaip valstybės ne narės audito įmonę, – visa su tuo susijusi informacija, tarp jų ir užregistravusios kompetentingos institucijos pavadinimas;

11) galiojančios drausminės nuobaudos.

3. Audito įmonė turi pranešti Auditorių rūmams apie šio straipsnio 2 dalyje pateikiamų duomenų pasikeitimus, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 9 ir 11 punktuose nurodytą informaciją, nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jų pasikeitimo dienos. Audito įmonės teikiama informacija turi būti pasirašyta audito įmonės savininko arba dalyvių ir (arba) vadovo asmeniškai arba Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo nustatyta tvarka.

4. Auditorių rūmai, pasikeitus duomenims, Audito įmonių sąrašo duomenis nedelsdami pakeičia.

5. Valstybės ne narės audito įmonės, kurios atliko valstybėje ne narėje registruotos įmonės, kurios vertybiniai popieriai viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje Lietuvos Respublikoje, finansinių ataskaitų, teikiamų teisės aktų nustatyta tvarka, auditą, prieš pateikdamos tas finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadą teisės aktų nustatyta tvarka, turi kreiptis į Audito ir apskaitos tarnybą dėl jų įrašymo į audito įmonių sąrašą. Valstybės ne narės audito įmonės įrašomos į audito įmonių sąrašą kaip valstybės ne narės audito įmonės Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Auditorių rūmai, suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba, nustato informacijos, reikalingos šio straipsnio 2 dalyje nustatytam audito įmonių sąrašui parengti, pakeisti ir skelbti, pateikimo tvarką.

25 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių sąrašų skelbimas

1. Auditorių ir audito įmonių sąrašai nuolat keičiami ir skelbiami Auditorių rūmų interneto svetainėje teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Auditorių ir audito įmonių sąrašai skelbiami lietuvių kalba.

3. Auditorių ir audito įmonių sąraše turi būti nurodyta kompetentingų institucijų – Audito ir apskaitos tarnybos ir Auditorių rūmų – pavadinimai ir adresai, taip pat institucijų funkcijos.

26 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių sąrašų duomenų saugojimas

Auditorių ir audito įmonių sąrašuose pateikiami duomenys saugomi skaitmeninėse laikmenose Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS AUDITORIŲ IR AUDITO ĮMONIŲ VEIKLA, TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ. AUDITORIAUS IŠVADA

27 straipsnis. Auditorių teisės, pareigos ir atsakomybė atliekant auditą

1. Auditą gali atlikti tik auditorius ir tik jeigu jis yra individualios audito įmonės savininkas, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys arba dirba audito įmonėje.

2. Auditorius, atlikdamas auditą, turi šias teises:

1) pasinaudodamas profesinėmis žiniomis, įgūdžiais ir atsižvelgdamas į audito atlikimo metodiką, pasirinkti audito atlikimo procedūras;

2) gauti iš audituojamos įmonės reikalingus dokumentus ir (arba) jų kopijas auditui atlikti ir naudotis visa sukaupta informacija;

3) reikalauti iš audituojamos įmonės, kad būtų teikiami paaiškinimai, atliekami kiti būtini veiksmai, reikalingi auditui atlikti;

4) reikalauti, kad audituojamos įmonės darbuotojai teiktų paaiškinimus raštu;

5) reikalauti, kad audituojamoje įmonėje būtų sudarytos sąlygos atlikti auditą;

6) kitas teises, numatytas tarptautiniuose audito standartuose ir audito sutartyje.

3. Auditorius privalo:

1) atlikdamas auditą, vadovautis įstatymais ir kitais teisės aktais, tarptautiniais audito standartais;

2) laikytis Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytų profesinės etikos principų;

3) atlikęs auditą, pateikti auditoriaus išvadą.

4. Už apgaulingos auditoriaus išvados pateikimą auditorius atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

28 straipsnis. Kitos auditoriaus pareigos

1. Auditorius privalo nuolat kelti profesinę kvalifikaciją auditorių kvalifikacijos kėlimo kursuose (per kiekvienus vienus paskui kitus einančius trejus metus išklaudyti ne mažiau kaip 120 valandų kursų arba išeiti lygiavertį profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursą).

2. Auditorių kvalifikacijos kėlimo kursų turinio reikalavimus (privalomų valandų paskirstymo pagal temas ir t. t.) nustato Auditorių rūmai, suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba. Auditorių kvalifikacijos kėlimo kursai turi būti organizuoti taip, kad užtikrintų auditoriaus teorinių žinių ir jų pritaikymo praktikoje stiprinimą pagal programas, Auditorių rūmų parengtas ir raštu suderintas su Audito ir apskaitos tarnyba.

3. Audito ir apskaitos tarnyba prižiūri, kaip laikomasi šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Auditorius, profesinę kvalifikaciją kėlęs ne Auditorių rūmų organizuojamuose kursuose arba išėjęs lygiavertį profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursą, kreipiasi į Auditorių rūmus, kad šie kursai, jeigu jie atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytas programas, būtų įskaityti į šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kursų valandų skaičių. Jeigu Auditorių rūmai priima neigiamą sprendimą, auditorius turi teisę pateikti skundą Audito ir apskaitos tarnybai, kurios priimtas sprendimas yra privalomas Auditorių rūmams.

4. Auditorius negali dirbti kito darbo ar eiti kitų mokamų pareigų, kurių atlikimas prieštarauja Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams.

29 straipsnis. Audito įmonių veikla, teisės ir atsakomybė atliekant auditą

1. Audito įmonė turi teisę verstis šia veikla:

1) atlikti auditą;

2) teikti užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas;
3) verstis kita veikla, neprieštaraujančia Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams.

2. Auditas atliekamas pagal tarptautinius audito standartus.

3. Audito įmonė privalo laikytis Tarptautinio kokybės kontrolės standarto.

4. Audito įmonės atsakomybė atliekant auditą nustatoma rašytinėje sutartyje, sudarytoje su užsakovu. Audito įmonė už audito atlikimą ir auditoriaus išvadą atsako teisės aktu ir pasirašytos audito sutarties nustatyta tvarka.

5. Jeigu audito įmonė audituoja konsoliduotąsias finansines ataskaitas, ji atsako už audito atlikimą ir auditoriaus išvadą, parengtą atlikus konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą.

6. Audito įmonė turi atlyginti dėl jos kaltės užsakovo ir (arba) trečiųjų asmenų patirtus nuostolius teisės aktu ir pasirašytos audito sutarties nustatyta tvarka.

7. Audito įmonė, atlyginusi užsakovo ir (arba) trečiųjų asmenų patirtus nuostolius, atsiradusius dėl auditorių kaltės, turi atgręžtinio reikalavimo teisę į kaltus auditorius.

30 straipsnis. Audito įmonių pareigos

Audito įmonė, atlikdama auditą, privalo:

1) sudariusi audito sutartį, paskirti auditą atliksiantį auditorių ir apie tai pranešti užsakovui;

2) audito rezultatus įforminti surašydama auditoriaus išvadą;

3) įformindama audito rezultatus valstybės ir savivaldybės įmonėse, akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse, kuriose valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia visuotiniame akcininkų susirinkime daugiau kaip 1/2 balsų, kartu su auditoriaus išvada privalo parengti audito ataskaitą, kuriai reikalavimus nustato Auditorių rūmai, suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba. Ji kartu su auditoriaus išvada pateikiama audituojamai įmonei ir užsakovui;

4) jei audito įmonė audituoja konsoliduotąsias finansines ataskaitas, privalo peržiūrėti kitų auditorių, audito įmonių, valstybių narių auditorių ir (arba) valstybių narių audito įmonių, valstybių ne narių auditorių ir (arba) valstybių ne narių audito įmonių atlikto įmonių grupei priklausančių dukterinių įmonių finansinių ataskaitų audito, susijusio su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditu, darbą ir peržiūrų rezultatus įforminti dokumentuose;

5) jei šio straipsnio 4 punkte nustatytu atveju dukterinių įmonių finansinių ataskaitų auditą atlieka valstybės ne narės auditorius (auditoriai) ir (arba) valstybės ne narės audito įmonė (įmonės) ir su tos valstybės ne narės kompetentinga institucija nėra nustatytas šio įstatymo 49 straipsnyje nurodytas bendradarbiavimas, audito įmonė, audituojanti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, atsako už valstybės ne narės auditoriaus (auditorių) ir (arba) audito įmonės (įmonių) dokumentų tinkamą pateikimą Audito ir apskaitos tarnybai, įskaitant darbo dokumentus, kurie yra svarbūs įmonių grupės auditui. Kad audito įmonė, audituojanti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, galėtų pateikti reikiamus dokumentus, ji pasilieka tokių dokumentų kopijas arba susitaria su valstybės ne narės auditoriumi (auditoriais) ir (arba) audito įmone (įmonėmis), kad pareikalavus galėtų tinkamai ir nevaržomai gauti dokumentus, arba imasi kitų tinkamų veiksmų. Jei teisinės arba kitokios kliūtys neleidžia darbo dokumentų iš valstybės ne narės auditoriaus ir (arba) audito įmonės perduoti audito įmonei, auditavusiai konsoliduotąsias finansines ataskaitas, dokumentuose, likusiuose audito įmonėje, auditavusioje konsoliduotąsias finansines ataskaitas, pažymima, kad ji ėmėsi atitinkamų veiksmų siekdama gauti audito dokumentus, o jei yra teisinių kliūčių, atsirandančių iš valstybės ne narės teisės aktu, – įrodymus apie tokių kliūčių buvimą;

6) teikti Audito ir apskaitos tarnybai ir Auditorių rūmams informaciją, nustatytą šiame įstatyme. Informacija apie pardavimo grynąsias pajamas, atskirai nurodant pajamas iš kiekvienos įmonės veiklos, nurodytos šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje, pateikiama Auditorių rūmams per 30 kalendorinių dienų pasibaigus audito įmonės finansiniams metams,

o informacija apie audito sutarties nutraukimą, kaip nustatyta šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje, Audito ir apskaitos tarnybai – per 10 darbo dienų po audito sutarties nutraukimo dienos kartu nurodant audito sutarties nutraukimo priežastis;

7) saugoti darbo dokumentus Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Audito įmonės ir užsakovo santykiai

1. Užsakovas savo nuožiūra arba konkurso tvarka pasirenka audito įmonę, jei kiti teisės aktai nenustato ko kita.

2. Jeigu audito atlikimo laikotarpiu audito sutartis buvo nutraukta, užsakovas apie tai per 10 darbo dienų praneša Audito ir apskaitos tarnybai, nurodydamas audito sutarties nutraukimo priežastis.

32 straipsnis. Darbo dokumentai

1. Darbo dokumentai yra audito įmonės nuosavybė.

2. Audito įmonė darbo dokumentų negali perduoti tretiesiems asmenims be audituojamos įmonės ir užsakovo sutikimo, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus.

3. Audito ir apskaitos tarnyba, atlikdama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 6, 7 ir 8 punktuose nustatytas funkcijas, darbo dokumentus laikinai, iki 60 kalendorinių dienų, iš audito įmonės gali paimti, perduoti valstybės narės ir (arba) valstybės ne narės kompetentingai institucijai auditorių ir audito įmonių viešajai priežiūrai atlikti, surašiusi darbo dokumentų poėmio aktą. Audito ir apskaitos tarnyba gali pasidaryti darbo dokumentų kopijas. Tais atvejais, kai Audito ir apskaitos tarnyba darbo dokumentus paima laikinai arba darbo dokumentų kopijas perduoda valstybės narės ir (arba) valstybės ne narės kompetentingai institucijai, apie tai turi informuoti audito įmonę ir audituojamą įmonę.

4. Teisėsaugos arba kitos institucijos gali paimti arba tikrinti darbo dokumentus, kuriuos auditorius yra gavęs arba parengęs atlikdamas auditą, tik įstatymų nustatytais atvejais.

33 straipsnis. Auditoriaus išvada

1. Auditoriaus išvadą sudaro:

1) įžanga. Joje nurodomas audito objektas – finansinės ataskaitos arba konsoliduotosios finansinės ataskaitos – ir teisės aktai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos finansinės ataskaitos arba konsoliduotosios finansinės ataskaitos;

2) audito aprašomoji dalis. Joje nurodoma, pagal kokius audito standartus buvo atliktas auditas;

3) auditoriaus nuomonė. Joje nurodoma, ar finansinės ataskaitos arba konsoliduotosios finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo įmonės arba įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus. Auditoriaus nuomonė gali būti teigiama, sąlyginė, neigiama arba, jeigu auditorius negali pareikšti nuomonės, – atsisakymas pareikšti nuomonę;

4) nuoroda į dalykus. Dalykai, į kuriuos auditoriai atkreipia dėmesį, bet dėl jų nekeičia savo nuomonės;

5) nuomonė, ar įmonės metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) duomenis, – jeigu audituojama įmonė yra akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, tikroji ūkinė bendrija arba komanditinė ūkinė bendrija, kurioje visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės, arba nuomonė, ar įmonės veiklos ataskaitoje pateikti duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis, – jeigu audituojama įmonė turi pateikti veiklos ataskaitą jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka arba veiklos ataskaitą parengia savo nuožiūra.

2. Auditoriaus išvadą pasirašo audito įmonės vadovas arba jo įgaliotas audito įmonėje dirbantis auditorius, arba valdymo organo narys, kuris yra auditorius, ir auditą atlikęs auditorius, taip pat nurodoma auditoriaus išvados data.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

AUDITORIŲ IR AUDITO ĮMONIŲ ATLIKTO AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS IR TYRIMAS

34 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimas

1. Auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimą įgyvendina Audito ir apskaitos tarnyba kartu su Auditorių rūmais. Auditorių rūmai, laikydamiesi šio skirsnio reikalavimų, nustato atlikto audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimo tvarką Auditorių rūmuose ir suderina ją su Audito ir apskaitos tarnyba. Apie kitus, ne kontrolierius, Auditorių rūmų narius ir darbuotojus, paskirtus atsakingais už audito kokybės užtikrinimą, ir šiai funkcijai atlikti pasitelktus kitus asmenis turi būti informuojama Audito ir apskaitos tarnyba.

2. Siekiant užtikrinti auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybę, Auditorių rūmai organizuoja atlikto audito kokybės peržiūras taip, kad ne rečiau kaip kartą per 6 metus būtų patikrinti visi auditoriai ir audito įmonės. Į audito įmonių sąrašą įtrauktų valstybių narių audito įmonių atveju atlikto audito kokybė peržiūrima tiek, kiek tai susiję su Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atliktu auditu. Auditorių rūmai atsako už metinių auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų planų, nurodytų šio straipsnio 8 dalies 1 punkte, faktinį įvykdymą.

3. Auditorių ir audito įmonių, atliekančių viešojo intereso įmonių auditą, atlikto audito kokybės peržiūros turi būti atliekamos ne rečiau kaip kas 3 metai. Auditorių ir audito įmonių, kurių atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) tyrimo metu buvo nustatyta audito atlikimo trūkumų, kita atlikto audito kokybės peržiūra yra atliekama ne vėliau kaip po 3 metų. Šio įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nurodytų valstybių ne narių auditorių ir šio įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nurodytų valstybių ne narių audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūros atliekamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Atlikto audito kokybės peržiūras atlieka šio įstatymo 35 straipsnyje nurodyti kontrolieriai.

5. Audito kokybės užtikrinimas organizuojamas taip, kad jis būtų nepriklausomas nuo auditoriaus ir audito įmonės, kurių atlikto audito kokybė yra peržiūrima.

6. Audito ir apskaitos tarnyba:

1) nustato audito kokybės užtikrinimo organizavimo tvarką;

2) Auditorių rūmų teikimu tvirtina atlikto audito kokybės peržiūros metodiką, išskirdama atvejus, kai atliekamos auditoriaus ir (arba) audito įmonės, atlikusios konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą, atlikto audito kokybės peržiūros;

3) Auditorių rūmų teikimu tvirtina ir atšaukia kontrolierius, tvirtina metinius auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų planus, patikrina peržiūrų planų faktinį įvykdymą;

4) nustato kontrolierių parinkimo, rengimo ir kvalifikacijos kėlimo tvarką;

5) nustato atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitos reikalavimus.

7. Auditorių rūmai, įgyvendindami audito kokybės užtikrinimą:

1) sudaro ir teikia Audito ir apskaitos tarnybai tvirtinti metinius auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų planus (nurodomi auditoriai ir audito įmonės, kurių atlikto audito kokybės peržiūras numatoma atlikti, kontrolieriai, kurie atliks konkrečių auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūras), teikia Audito ir apskaitos tarnybai patikrinti peržiūrų planų faktinį įvykdymą;

2) parenka kontrolierių kandidatūras ir teikia Audito ir apskaitos tarnybai tvirtinti;

3) koordinuoja auditorių kontrolierių atliekamas atlikto audito kokybės peržiūras;

4) nagrinėja ir tvirtina auditorių kontrolierių atliktų peržiūrų ataskaitas;

5) jei peržiūros metu nustatyta audito atlikimo kokybės trūkumų, teikia Audito ir apskaitos tarnybai įvertinti siūlomą sprendimą ir, gavę Audito ir apskaitos tarnybos įvertinimą dėl siūlomo sprendimo šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, turi teisę skirti šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodytas drausmines nuobaudas ir duoti šio įstatymo 38 straipsnyje nurodytus privalomus vykdyti nurodymus;

6) jei peržiūros metu nustatomi reikšmingi audito atlikimo trūkumai, kreipiasi į Audito ir apskaitos tarnybą dėl auditoriaus ir (arba) audito įmonės atlikto audito tyrimo inicijavimo.

8. Atliekant auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūras, tai yra tikrinant parinktus su auditu susijusius dokumentus:

1) nustatoma, kaip laikomasi Tarptautinio kokybės kontrolės standarto nuostatų;

2) nustatoma, kaip laikomasi tarptautinių audito standartų nuostatų;

3) nustatoma, kaip laikomasi nepriklausomumo ir kitų profesinės etikos principų, nustatytų šio įstatymo 4 straipsnyje;

4) įvertinama auditui panaudotų išteklių kokybė ir kiekybė, gautas atlyginimas už auditą.

9. Kontrolierius, atlikęs auditoriaus arba audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūrą, turi parengti auditoriaus arba audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitą ir pateikti ją Auditorių rūmams ir Audito ir apskaitos tarnybai.

10. Audito ir apskaitos tarnyba, gavusi šio straipsnio 7 dalies 5 punkte nurodytą siūlomą sprendimą, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų pateikia savo įvertinimą, nurodytą šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje.

11. Kai Auditorių rūmai patvirtina auditoriaus ir (arba) audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitą, Auditorių rūmai apie tai praneša auditoriui, audito įmonei ir Audito ir apskaitos tarnybai ir kartu auditoriui ir audito įmonei pateikiama patvirtinta audito kokybės peržiūros ataskaita ne vėliau kaip per 10 darbo dienų.

35 straipsnis. Reikalavimai kandidatams į kontrolieriaus pareigas, kontrolierių teisės ir pareigos

1. Atlikto audito kokybės peržiūras atlieka kontrolieriai, kurie privalo turėti ne mažesnę kaip 5 metų auditoriaus ir (arba) valstybės narės auditoriaus patirtį ir neturėti galiojančių drausminių nuobaudų.

2. Kontrolieriais gali būti Lietuvos Respublikos ir (arba) valstybių narių piliečiai.

3. Kitus reikalavimus kandidatams į kontrolieriaus pareigas nustato Audito ir apskaitos tarnyba. Kai Audito ir apskaitos tarnyba, kaip nustatyta šio įstatymo 34 straipsnio 6 dalies 3 punkte, patvirtina kontrolierių kandidatūras, su jais Auditorių rūmai nustatyta tvarka sudaro sutartis dėl paslaugų teikimo. Sutartyse, be kitų dalykų, nustatoma, kad atlikto audito kokybės peržiūrų atlikimą materialiai ir techniškai aptarnauja Auditorių rūmai.

4. Atliekant atlikto audito kokybės peržiūras, taikomos šio įstatymo 5 straipsnio 8 dalies nuostatos.

5. Kontrolierius, atlikdamas jam pavestą atlikto audito kokybės peržiūrą, turi teisę:

1) naudotis audito įmonės ir auditoriaus sukauptą informacija, reikalinga kontrolieriaus darbui atlikti, ataskaitai pateikti ir sprendimams priimti, tikrinti darbo dokumentus ir audito atlikimo metodiką; kai atliekama auditoriaus ir (arba) audito įmonės, audituojančios konsoliduotąsias finansines ataskaitas, atlikto audito kokybės peržiūra, – tikrinti dukterinės įmonės finansinių ataskaitų audito darbo dokumentus;

2) gauti paaiškinimus iš auditoriaus ir audito įmonės, kaip auditorius ir audito įmonė atliko auditą;

3) gauti kiekvieno darbuotojo, dalyvavusio atliekant auditą, paaiškinimus;

4) gauti iš kitų fizinių ir juridinių asmenų audito kokybės peržiūrai atlikti reikalingą informaciją;

5) pasitelkti ekspertus (specialistus), turinčius atitinkamų žinių, audito kokybės peržiūros metu iškilusiems klausimams spręsti.

6. Kontrolierius privalo:

1) atlikdamas auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūras, vadovautis šiuo įstatymu, Audito ir apskaitos tarnybos patvirtinta Atlikto audito kokybės peržiūros metodika, Buhalterių profesionalų etikos kodeksu ir laikytis konfidencialumo ir profesinės paslapties laikymosi tvarkos, nurodytos šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje;

2) atlikęs audito kokybės peržiūrą, parengti atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitą, kurioje, be kitų dalykų, būtų nurodytos rekomendacijos dėl nustatytų atlikto audito trūkumų šalinimo, ir nustatytu laiku pateikti ją Auditorių rūmams ir Audito ir apskaitos tarnybai;

3) atsisakyti atlikti audito kokybės peržiūrą ir pranešti apie tai Auditorių rūmams ir Audito ir apskaitos tarnybai, jeigu atliekant audito kokybės peržiūrą gali iškilti interesų konfliktas arba gali būti pažeidžiamas nepriklausomumo principas.

36 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių atlikto audito tyrimas

1. Auditorių ir audito įmonių atlikto audito tyrimą atlieka Audito ir apskaitos tarnyba. Į audito įmonių sąrašą įtrauktų valstybių narių audito įmonių atveju gali būti atliktas tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atlikto audito tyrimas.

2. Auditorių rūmai, atsižvelgdami į atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitą, kurioje konstatuoti reikšmingi audito atlikimo trūkumai, kreipiasi į Audito ir apskaitos tarnybą dėl auditoriaus ir (arba) audito įmonės atlikto audito tyrimo inicijavimo. Kai Audito ir apskaitos tarnyba inicijuoja auditoriaus ir audito įmonės atlikto audito tyrimą, apie tai pranešama auditoriui ir audito įmonei ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki tyrimo pradžios. Šio įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nurodytų valstybių ne narių auditorių ir šio įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nurodytų valstybių ne narių audito įmonių atlikto audito tyrimas gali būti inicijuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

3. Be šio straipsnio 2 dalyje nustatyto atvejo inicijuoti auditoriaus arba audito įmonės atlikto audito tyrimą, tyrimas gali būti pradėtas Audito ir apskaitos tarnybos sprendimu, kai:

1) valstybės institucijos, Auditorių rūmai, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys kreipiasi į Audito ir apskaitos tarnybą su pasiūlymu ištirti auditoriaus ir (arba) audito įmonės atliktą auditą;

2) valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingų institucijų prašymu;

3) siekiama užtikrinti atlikto audito kokybės peržiūrų kokybę.

4. Audito ir apskaitos tarnyba pradeda tyrimą, jei šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyta valstybės institucija, kuri kreipiasi į Audito ir apskaitos tarnybą, yra teisėsaugos institucija.

5. Atliekant auditoriaus ir audito įmonės atlikto audito tyrimą:

1) nustatoma, kaip laikomasi Tarptautinio kokybės kontrolės standarto nuostatų;

2) nustatoma, kaip laikomasi tarptautinių audito standartų nuostatų;

3) nustatoma, kaip laikomasi nepriklausomumo ir kitų profesinės etikos principų;

4) įvertinama auditui panaudotų išteklių kokybė ir kiekybė, gautas atlyginimas už auditą;

5) nustatoma, kaip laikomasi šio įstatymo reikalavimų.

6. Atlikto audito tyrimą atlieka Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojai, turintys ne mažesnę kaip 5 metų auditoriaus ir (arba) valstybės narės auditoriaus patirtį ir neturintys šiame įstatyme nustatytų galiojančių drausminių nuobaudų.

7. Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojai atlikto audito tyrimą atlieka laikydamiesi konfidencialumo ir profesinės paslapties tvarkos, nustatytos šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje. Tyrimas gali būti atliekamas pasitelkus ekspertus (specialistus), turinčius atitinkamų žinių, atlikto audito tyrimo metu iškilusiems klausimams spręsti.

8. Audito ir apskaitos tarnyba nustato Atlikto audito tyrimo metodiką ir darbuotojų, atliekančių tyrimą, parinkimo, parengimo ir kvalifikacijos kėlimo tvarką.

9. Atlikusi auditoriaus ir (arba) audito įmonės atlikto audito tyrimą, Audito ir apskaitos tarnyba apie tyrimo rezultatus per 20 darbo dienų praneša auditoriui ir (arba) audito įmonei, kurių atlikto audito tyrimas buvo atliktas, ir Auditorių rūmams.

37 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos ir Auditorių rūmų teisės įgyvendinant atlikto audito kokybės užtikrinimą ir atliekant tyrimą

1. Audito ir apskaitos tarnyba, įgyvendindama atlikto audito kokybės užtikrinimą, kaip nustatyta šio įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje, ir atlikdama tyrimą, turi teisę:

- 1) peržiūrėti darbo dokumentus, audito atlikimo metodiką;
- 2) reikalauti iš auditorių arba audito įmonių paaiškinti, kaip auditoriai ir audito įmonės atliko auditą;
- 3) peržiūrėti kontrolieriaus atliktos audito kokybės peržiūros dokumentus;
- 4) gauti paaiškinimus iš kiekvieno audito įmonės darbuotojo, dalyvavusio atliekant auditą;
- 5) gauti iš Auditorių rūmų ir kitų asmenų audito kokybei užtikrinti ir tyrimui atlikti reikalingą informaciją;
- 6) reikalauti nušalinti kontrolierių nuo atliekamos audito kokybės peržiūros, jeigu iškyla grėsmė nepriklausomumui ir (arba) peržiūros kokybei;
- 7) gauti iš Auditorių rūmų siūlomus sprendimus dėl atliktos audito kokybės peržiūros ir teikti jų įvertinimus;
- 8) atlikusi tyrimą, duoti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus nurodymus ir skirti šio įstatymo 39 straipsnyje nurodytas drausmines nuobaudas;
- 9) dalyvauti atliekant audito kokybės peržiūras.

2. Auditorių rūmai, įgyvendindami atlikto audito kokybės užtikrinimą, turi teisę:

- 1) peržiūrėti darbo dokumentus, audito atlikimo metodiką;
- 2) reikalauti iš auditorių arba audito įmonių paaiškinti, kaip auditoriai ir audito įmonės atliko auditą;
- 3) peržiūrėti kontrolieriaus atliktos audito kokybės peržiūros dokumentus ir prireikus dalyvauti kontrolieriui atliekant audito kokybės peržiūras;
- 4) gauti paaiškinimus iš kiekvieno audito įmonės darbuotojo, dalyvavusio atliekant auditą;
- 5) gauti iš kitų asmenų audito kokybei užtikrinti reikalingą informaciją;
- 6) gavę Audito ir apskaitos tarnybos įvertinimą dėl siūlomo sprendimo, tvirtinti atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitas, įskaitant sprendimą duoti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus nurodymus, ir skirti šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodytas drausmines nuobaudas arba kreiptis į Audito ir apskaitos tarnybą dėl tyrimo atlikimo.

3. Audito ir apskaitos tarnyba privalo pateikti savo įvertinimą dėl siūlomo sprendimo, nurodyto šio įstatymo 34 straipsnio 7 dalies 5 punkte, ir:

- 1) pritarti Auditorių rūmų siūlomam sprendimui;
- 2) nepritarti Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir siūlyti kitokį sprendimą;
- 3) nepritarti Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir pavesti, kad atlikto audito kokybės peržiūra būtų pakartotinai atlikta kito kontrolieriaus arba būtų atlikta papildoma atlikto audito kokybės peržiūra;
- 4) nepritarti Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir atlikti audito tyrimą.

4. Galioja tik tie Auditorių rūmų sprendimai dėl audito kokybės peržiūros ataskaitų, kuriose nustatyti atlikto audito kokybės trūkumai, kuriems Audito ir apskaitos tarnyba pateikė savo įvertinimą.

38 straipsnis. Nurodymai auditoriams ir audito įmonėms

1. Auditorių rūmai, išnagrinėję ir tvirtindami atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitą, arba Audito ir apskaitos tarnyba, atlikusi tyrimą, gali:

1) nurodyti auditoriui arba audito įmonei ištaisyti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą;

2) nurodyti auditoriui papildomai kelti profesinę kvalifikaciją (nustatyti valandų skaičių ir nurodyti terminą). Šis nurodymas gali būti skirtas kartu su šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodyta drausmine nuobauda arba be jos.

2. Auditorių rūmai tikrina, kaip auditorius ir (arba) audito įmonė vykdo šio straipsnio 1 dalyje nustatytus nurodymus. Kaip vykdomi šie nurodymai, Auditorių rūmai informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja suderinta tvarka.

39 straipsnis. Drausminės nuobaudos

1. Jeigu auditorius ir (arba) audito įmonė nevykdo šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytų nurodymų arba atlikus auditoriaus ir audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūrą ir pakartotinai nustačius ankstesnių peržiūrų metu nustatytus kokybės trūkumus, arba atlikus tyrimą ir paaiškėjus audito atlikimo trūkumams, Auditorių rūmai arba Audito ir apskaitos tarnyba gali skirti vieną iš šių nuobaudų:

1) auditoriui arba audito įmonei pareikšti įspėjimą;

2) nurodyti Auditorių rūmams sustabdyti auditoriaus pažymėjimo galiojimą ir pavesti auditoriui perlaikyti vieną ar kelis kvalifikacinius egzaminus, nurodytus šio įstatymo 11 straipsnyje, per ne ilgesnį negu 3 metų laikotarpį.

2. Atlikto audito tyrimą atlikusi ir konstatavusi reikšmingus audito atlikimo trūkumus, Audito ir apskaitos tarnyba gali skirti auditoriui ir (arba) audito įmonei vieną iš šių nuobaudų:

1) priimti sprendimą nurodyti Auditorių rūmams panaikinti auditoriaus vardą;

2) priimti sprendimą nurodyti Auditorių rūmams atimti audito įmonės pažymėjimą ir išbraukti audito įmonę iš audito įmonių sąrašo.

3. Apie priimtą sprendimą jį priėmę Auditorių rūmai ar Audito ir apskaitos tarnyba privalo per 10 darbo dienų nuo atitinkamo sprendimo priėmimo dienos raštu pranešti auditoriui ir (arba) audito įmonei, o jei nuobaudos buvo skirtos viešojo intereso įmones audituojantiems auditoriams ir (arba) audito įmonėms, – ir Lietuvos bankui, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijai arba Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijai (toliau – priežiūros institucijos). Informacija apie paskirtas nuobaudas paskelbiama auditorių ir audito įmonių sąrašuose pasibaigus šio įstatymo 40 straipsnyje nustatytam terminui.

4. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos drausminės nuobaudos galioja vienus metus.

40 straipsnis. Auditorių rūmų ir Audito ir apskaitos tarnybos sprendimų apskundimo tvarka

Įgyvendinant audito kokybės užtikrinimą, Auditorių rūmų priimti sprendimai ir Audito ir apskaitos tarnybos sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie atitinkamo sprendimo priėmimą įteikimo dienos.

41 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių audito kokybės užtikrinimo ir tyrimo rezultatų skelbimas

1. Audito ir apskaitos tarnyba kiekvienais metais iki kovo 1 dienos savo interneto svetainėje skelbia apibendrintus auditorių ir audito įmonių audito kokybės užtikrinimo rezultatus – nurodo atliktų audito kokybės peržiūrų ir audito tyrimų skaičių, jų rezultatus, paskirtas drausmines nuobaudas ir duotus nurodymus.

2. Auditorių rūmai nedelsdami teikia Audito ir apskaitos tarnybai jos prašomą informaciją, susijusią su auditorių ir audito įmonių audito kokybės užtikrinimu ir tyrimu.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

AUDITORIŲ IR AUDITO ĮMONIŲ AUDITO VIEŠOJI PRIEŽIŪRA

42 straipsnis. Auditorių ir audito įmonių audito viešoji priežiūra

1. Auditorių ir audito įmonių audito viešąją priežiūrą (toliau – audito viešoji priežiūra) atlieka Audito ir apskaitos tarnyba.

2. Audito ir apskaitos tarnyba – įstatymų nustatyta tvarka įsteigta viešoji įstaiga, veikianti pagal jos teisinę formą reglamentuojantį Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą, jei šis įstatymas nenustato ko kita, ir savo įstatus. Audito ir apskaitos tarnybos savininkė yra valstybė. Savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

43 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnyba

1. Audito ir apskaitos tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu tiek, kiek šis įstatymas nenustato ko kita, kitais teisės aktais ir savo įstatais. Audito ir apskaitos tarnybai pavestą funkciją – audito viešąją priežiūrą – atlieka vienas jos struktūrinis padalinys, nurodytas jos įstatuose.

2. Audito ir apskaitos tarnybos įstatus tvirtina savininko teises ir pareigas įgyvendinanti Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Audito ir apskaitos tarnybai vadovauja direktorius. Audito ir apskaitos tarnybos direktorius ir struktūrinio padalinio, atliekančio audito viešąją priežiūrą (toliau – padalinys), vadovas privalo būti nepraktikuojantys asmenys, turintys ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį audito, apskaitos, teisės ir (arba) finansų srityse.

4. Konkursą Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus (toliau – direktorius) pareigoms organizuoja savininko teises ir pareigas įgyvendinanti Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija jos nustatyta tvarka. Padalinio vadovą skiria direktorius, prieš tai vadovo kandidatūrą suderinęs su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia Lietuvos Respublikos Vyriausybe arba jos įgaliota institucija.

5. Daugiau kaip pusė padalinio darbuotojų turi būti nepraktikuojantys asmenys. Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojų kvalifikacija turi būti nuolat keliami Audito ir apskaitos tarnybos nustatyta tvarka, prieš tai suderinta su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia Lietuvos Respublikos Vyriausybe arba jos įgaliota institucija.

6. Auditorius, prieš pradėdamas darbą padalinyje arba pradėdamas eiti direktoriaus pareigas, privalo sustabdyti savo auditoriaus pažymėjimo galiojimą ir narystę Auditorių rūmuose.

7. Audito ir apskaitos tarnyboje sudaromas kolegialus patariamasis organas – Audito priežiūros komitetas. Šis komitetas pataria direktoriui ir padaliniui audito viešosios priežiūros klausimais.

8. Audito priežiūros komitetą sudaro ne mažiau kaip 7 nariai. Daugiau kaip pusė šio komiteto narių privalo būti nepraktikuojantys asmenys. Audito priežiūros komiteto nariai privalo turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį audito, apskaitos, teisės ir (arba) finansų srityse. Į Audito priežiūros komitetą po vieną narį skiria Lietuvos bankas, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija, Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija, Finansų ministerija, Auditorių rūmai ir kitos auditorius vienijančios profesinės organizacijos. Kitų auditorius vienijančių profesinių organizacijų skiriamas (skiriami) narys (nariai) atrenkamas (atrenkami) Finansų ministerijos sprendimu ir turi būti atliekantis (atliekantis) auditus auditorius (auditoriai).

9. Audito priežiūros komiteto pritarimas būtinas, kai tvirtinami Audito ir apskaitos tarnybos sprendimai:

1) dėl tvarkų, nustatytų šio įstatymo 5 straipsnio 8 dalyje ir 6 straipsnio 1 dalyje, dėl šio įstatymo 34 straipsnio 6 dalies 1 punkte nustatytos tvarkos, 2 punkte nustatytos metodikos, 4 punkte nustatytos tvarkos ir 5 punkte nustatytų reikalavimų;

2) dėl atlikto šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyto tyrimo rezultatų, dėl peržiūros rezultatų, kaip nurodyta šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje, įskaitant susijusius nurodymus ir (arba) drausmines nuobaudas;

3) kiti sprendimai, kuriuos nurodo savininkės teisės ir pareigas įgyvendinanti Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

10. Audito ir apskaitos tarnyboje gali būti sudaromi kiti kolegialūs organai šios tarnybos funkcijoms atlikti.

44 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos uždaviniai, funkcijos ir teisės

1. Audito ir apskaitos tarnybos uždaviniai yra:

1) įgyvendinti audito viešąją priežiūrą;

2) bendradarbiauti su valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis;

3) įgyvendinti kitus šiame ir kituose teisės aktuose nustatytus uždavinius.

2. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalyje nustatytus uždavinius, Audito ir apskaitos tarnyba atlieka šias funkcijas:

1) prižiūri sprendimų dėl auditoriaus vardo suteikimo, audito įmonės pažymėjimo išdavimo ir jos įrašymo į audito įmonių sąrašą priėmimo, auditoriaus pažymėjimo išdavimo ir auditoriaus įtraukimo į auditorių sąrašą procesą;

2) tvirtina sritis, iš kurių laikomi kvalifikaciniai auditoriaus egzaminai, nagrinėja asmenų, neišlaikiusių ir nesutikusių su kvalifikacinių auditoriaus egzaminų įvertinimu, apeliacijas;

3) stebi, kaip organizuojami auditorių kvalifikacijos kėlimo kursai, ir prireikus teikia pastabas dėl jų organizavimo tobulinimo, dalyvauja derinant šio įstatymo 28 straipsnyje nustatytas programas, priima sprendimus dėl auditorių, išklausių kitus, negu nustatyta šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje, kursus, ir auditorių, išėjusių lygiaverčius profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursus, skundų dėl Auditorių rūmų atsisakymo įskaityti šių kursų laiką į šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatytų kursų valandų skaičių;

4) stebi, kaip verčiami Buhalterių profesionalų etikos kodeksas, tarptautiniai audito standartai ir Tarptautinis kokybės kontrolės standartas į lietuvių kalbą, ir prireikus imasi veiksmų, kad būtų garantuotas jų tinkamos kokybės vertimas laiku;

5) kartu su Auditorių rūmais įgyvendina auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimą, atlieka tyrimus, skiria šio įstatymo 39 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas nuobaudas ir duoda šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus nurodymus, įvertina Auditorių rūmų siūlomus sprendimus dėl šių nuobaudų ar nurodymų skyrimo arba neskyrimo šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka;

6) nedelsdama perduoda priežiūros institucijoms, Finansų ministerijai, valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingoms institucijoms informaciją, taip pat konfidencialią, reikalingą jų priežiūros funkcijoms atlikti. Iš valstybių narių ir valstybių ne narių atitinkamų institucijų gautą informaciją, taip pat konfidencialią, naudoja tik audito viešajai priežiūrai atlikti;

7) bendradarbiauja su valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis atliekant tyrimus;

8) bendradarbiauja, keičiasi informacija su priežiūros institucijomis, Finansų ministerija, valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis;

9) pagal savo kompetenciją dalyvauja Europos Komisijos sudarytų komitetų ir darbo grupių veikloje;

10) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

3. Audito ir apskaitos tarnyba, atlikdama savo funkcijas, turi teisę:

1) bendradarbiauti su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, sudaryti sutartis su valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis dėl bendradarbiavimo ir keitimosi informacija;

2) dalyvauti valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingų institucijų atliekamuose auditorių ir audito įmonių atlikto audito tyrimuose;

3) leisti dalyvauti valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingoms institucijoms atlikto audito tyrimuose, kuriuos atlieka Audito ir apskaitos tarnyba;

4) gauti informaciją, taip pat konfidencialią, reikalingą šio straipsnio 1 dalyje numatytiems uždaviniams įgyvendinti;

5) kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo;

6) dalyvauti Auditorių rūmų ir kitų auditorius vienijančių profesinių organizacijų visuotiniuose narių susirinkimuose, valdymo ir kolegialių organų posėdžiuose be balsavimo teisės;

7) tikrinti, kaip Auditorių rūmai atlieka jiems pavestas funkcijas, susijusias su kvalifikacinių egzaminų organizavimu ir vykdymu, Buhalterių profesionalų etikos kodekso, tarptautinių audito standartų ir Tarptautinio kokybės kontrolės standarto vertimu, ir teikti privalomus nurodymus Auditorių rūmams dėl šių funkcijų atlikimo tobulinimo;

8) tikrinti, kaip Auditorių rūmai atlieka auditorių vardo suteikimo, sustabdymo ir panaikinimo, taip pat auditorių ir audito įmonių sąrašų tvarkymo funkcijas, ir teikti privalomus nurodymus Auditorių rūmams dėl šių funkcijų atlikimo tobulinimo;

9) tikrinti, kaip Auditorių rūmai atlieka su atlikto audito kokybės užtikrinimu susijusias funkcijas, ir teikti privalomus nurodymus Auditorių rūmams dėl šių funkcijų atlikimo tobulinimo;

10) gavusi priežiūros institucijos motyvuotą reikalavimą atšaukti viešojo intereso įmonės auditą atliekantį auditorių ir (arba) nutraukti audito sutartį su audito įmone, duoti privalomą vykdyti nurodymą atšaukti viešojo intereso įmonės auditą atliekantį auditorių ir (arba) nutraukti audito sutartį su audito įmone;

11) kreiptis į Auditorių rūmus, kad būtų išnagrinėta, ar auditorius ir (arba) audito įmonė laikosi Buhalterių profesionalų etikos kodekso, ir priimti atitinkami sprendimai;

12) kreiptis į Auditorių rūmus, kad būtų išnagrinėta, ar audito įmonių užtikrinimo ir kitos susijusios paslaugos teiktos laikantis Auditorių rūmų nustatytos metodikos dėl tarptautinių užtikrinimo užduočių, tarptautinių peržvalgos užduočių, tarptautinių susijusių paslaugų standartų ir susijusių praktinių nurodymų taikymo, ir priimti atitinkami sprendimai;

13) turėti kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų teisių.

4. Finansų ministerija kontroliuoja, kaip Audito ir apskaitos tarnyba atlieka jai pavestas funkcijas. Audito ir apskaitos tarnyba, kalendoriniams metams pasibaigus, per 30 kalendorinių dienų pateikia Finansų ministerijai jai pavestų funkcijų atlikimo ataskaitą. Finansų ministerijos prašymu Audito ir apskaitos tarnyba privalo teikti kitą papildomą informaciją susijusią su audito viešąja priežiūra arba su kituose teisės aktuose nustatytomis funkcijomis.

5. Audito ir apskaitos tarnyba, kalendoriniams metams pasibaigus, per 20 kalendorinių dienų savo interneto svetainėje paskelbia ataskaitinių metų darbo programą ir pateikia praėjusių metų veiklos ataskaitą.

45 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojų ir jos kolegialių organų narių pareiga neatskleisti konfidencialios informacijos

Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojai ir jos kolegialių organų nariai privalo laikyti paslapyje duomenis arba informaciją, kuriuos sužinojo naudodamiesi savo teisėmis, atlikdami funkcijas, jeigu tokie duomenys arba informacija sudaro įstatymų saugomą paslaptį arba buvo gauti iš šio įstatymo 32 straipsnyje nurodytų darbo dokumentų, ir laikytis konfidencialumo ir profesinės paslapties tvarkos, nustatytos šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje.

Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojai ir jos kolegialių organų nariai neturi teisės pasinaudoti konfidencialia informacija kitais tikslais, negu nustatyta šiame įstatyme.

46 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos lėšos viešosios priežiūros funkcijai atlikti

Audito ir apskaitos tarnybos lėšos audito viešajai priežiūrai atlikti:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) kitos lėšos.

47 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos reorganizavimas, pertvarkymas ir likvidavimas

Audito ir apskaitos tarnyba reorganizuojama, pertvarkoma ir likviduojama teisės aktų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS
AUDITO IR APSKAITOS TARNYBOS BENDRADARBIAVIMAS SU
KOMPETENTINGOMIS INSTITUCIJOMIS

48 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos bendradarbiavimas su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis

1. Audito ir apskaitos tarnyba, atlikdama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 6, 7 ir 8 punktuose nustatytas funkcijas, bendradarbiauja ir keičiasi informacija su valstybių narių kompetentingomis institucijomis.

2. Bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu valstybės narės, suteikusios auditoriui arba audito įmonei teisę atlikti auditą, audito viešąją priežiūrą.

3. Bendradarbiavimas grindžiamas nuostata, kad valstybės narės kompetentingų institucijų darbuotojai laikosi konfidencialumo ir profesinės paslapties principo, nurodyto šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punkte. Šio principo laikymasis negali trukdyti kompetentingoms institucijoms keistis konfidencialia informacija.

4. Tais atvejais, kai Audito ir apskaitos tarnyba nutaria, kad kitoje valstybėje narėje buvo vykdoma ir (arba) vykdoma audito veikla prieštarauja šiame įstatyme nustatytiems audito atlikimo principams, apie tokį sprendimą turi pranešti tos valstybės narės kompetentingai institucijai.

5. Jeigu šio straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju Audito ir apskaitos tarnybai tokį sprendimą praneša kitos valstybės narės kompetentinga institucija, Audito ir apskaitos tarnyba turi imtis atitinkamų veiksmų ir apie tai informuoti pranešusią kitos valstybės narės kompetentingą instituciją.

6. Jeigu įmonių grupei priklausančių dukterinių įmonių finansinių ataskaitų auditą atliko kitų valstybių narių auditoriai arba audito įmonės, o patronuojanti įmonė yra įsteigta Lietuvos Respublikoje, yra pripažįstamas valstybių narių auditorių atliktas auditas, nekelti papildomų reikalavimų dėl tų auditorių arba audito įmonių nepriklausomumo, Buhalterių profesionalų etikos kodekso nuostatų laikymosi, taikytų audito standartų, teisės atlikti auditą suteikimo ir atlikto audito kokybės užtikrinimo.

7. Jeigu valstybėje narėje įsteigtos bendrovės, kurios vertybiniais popieriais yra prekiaujama Lietuvos Respublikos reguliuojamoje rinkoje, auditą atliko valstybės narės auditorius arba audito įmonė, yra pripažįstamas valstybių narių auditorių ir (arba) audito įmonių atliktas auditas, nekelti papildomų reikalavimų dėl tų auditorių ir (arba) audito įmonių nepriklausomumo, Buhalterių profesionalų etikos kodekso nuostatų laikymosi, taikytų audito standartų, teisės atlikti auditą suteikimo ir atlikto audito kokybės užtikrinimo.

49 straipsnis. Audito ir apskaitos tarnybos bendradarbiavimas su valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis

1. Audito ir apskaitos tarnyba, atlikdama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 6, 7 ir 8 punktuose nustatytas funkcijas, jos nustatyta tvarka bendradarbiauja ir keičiasi informacija su valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis tada, kai auditorių ir (arba) audito įmonių darbo ir kiti dokumentai yra susiję su valstybių ne narių reguliuojamose rinkose savo vertybiniais popieriais prekiaujančiomis įmonėmis, jų dukterinėmis įmonėmis ir (arba) kai valstybių ne narių auditorių ir (arba) audito įmonių darbo ir kiti dokumentai yra susiję su Lietuvos Respublikos reguliuojamoje rinkoje savo vertybiniais popieriais prekiaujančiomis valstybėje ne narėje registruotomis įmonėmis.

2. Audito ir apskaitos tarnyba, atlikdama audito viešąją priežiūrą, turi teisę pasirašyti bendradarbiavimo su valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis susitarimus, jei valstybės ne narės kompetentingų institucijų darbuotojai laikosi konfidencialumo ir profesinės paslapties principo, nurodyto šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punkte. Kai Audito ir apskaitos tarnyba pasirašo bendradarbiavimo su valstybių ne narių kompetentingomis institucijomis susitarimus, apie tai informuojama Europos Komisija.

3. Asmens duomenys gali būti perduodami valstybės ne narės kompetentingai institucijai tik laikantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimų.

50 straipsnis. Atsisakymas bendradarbiauti

1. Audito ir apskaitos tarnyba turi teisę atsisakyti bendradarbiauti arba teikti informaciją, kaip nustatyta šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 6, 7 ir 8 punktuose, valstybių narių ir valstybių ne narių kompetentingoms institucijoms tuo atveju, jeigu:

1) informacijos perdavimas, bendradarbiavimas ar šio įstatymo 36 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyto tyrimo atlikimas galėtų neigiamai paveikti Lietuvos Respublikos suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką;

2) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra pradėtas teismo ar ikiteisminis procesas Lietuvos Respublikoje;

3) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra priimtas galutinis teismo sprendimas Lietuvos Respublikoje.

2. Jeigu Audito ir apskaitos tarnyba pasinaudoja šio straipsnio 1 dalyje numatyta teise, ji nedelsdama apie tai praneša kompetentingai institucijai, pateikusiai prašymą suteikti informaciją ar kitokio pobūdžio pagalbą, nurodydama atsisakymo bendradarbiauti ir keistis informacija priežastis.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS VIEŠOJO INTERESO ĮMONIŲ AUDITAS

51 straipsnis. Papildomi reikalavimai auditoriams ir audito įmonėms, atliekantiems viešojo intereso įmonių auditą

1. Viešojo intereso įmonių auditą gali atlikti auditorius, kuris, be kitų šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, turi ne mažesnę kaip 3 metų auditoriaus darbo patirtį ir kuris audito atlikimo laikotarpiu neturi galiojančių drausminių nuobaudų.

2. Audito įmonės, kurios atliko viešojo intereso įmonių auditą, per 3 mėnesius nuo savo finansinių metų pabaigos savo interneto svetainėse paskelbia metinį pranešimą apie audito įmonės veiklos skaidrumą, kuriame pateikiama:

1) įmonės sandaros ir dalyvių aprašymas;

2) jei įmonė priklauso audito tinklui, – jo aprašymas ir teisinių bei struktūrinių susitarimų, esančių šiame tinkle, aprašymas;

3) įmonės valdymo formos aprašymas;

- 4) įmonės vidaus kokybės kontrolės sistemos aprašymas ir įmonės administracijos arba valdybos pareiškimas apie šios sistemos funkcionavimo veiksmingumą;
 - 5) informacija, kada įmonėje paskutinį kartą buvo atlikta jos atlikto audito kokybės peržiūra;
 - 6) viešojo intereso įmonių, kurių auditą įmonė atliko praėjusiais finansiniais metais, sąrašas;
 - 7) informacija apie įmonėje taikomą nepriklausomumo principo laikymosi praktiką, įskaitant ir patvirtinimą, kad buvo atliktas įmonėje dirbančių auditorių nepriklausomumo vidaus patikrinimas;
 - 8) informacija apie įmonėje dirbančių auditorių kvalifikacijos kėlimą;
 - 9) informacija apie įmonės praėjusių finansinių metų pardavimo grynąsias pajamas – atskirai nurodomos pajamos iš kiekvienos įmonės veiklos;
 - 10) atlyginimų partneriams skyrimo pagrindas.
3. Pranešimą apie audito įmonės veiklos skaidrumą pasirašo audito įmonės vadovas.
4. Už pranešimo apie audito įmonės veiklos skaidrumą parengimą, paskelbimą, kaip nustatyta šio straipsnio 2 dalyje, ir saugojimą Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka atsako įmonės vadovas.
5. Pranešimas parengiamas lietuvių kalba, o jei buvo audituota valstybėje narėje arba valstybėje ne narėje registruota įmonė, kuri laikoma viešojo intereso įmone, – ir anglų kalba.

52 straipsnis. Audito komitetas

1. Viešojo intereso įmonėse, nustatytose šio įstatymo 2 straipsnio 24 dalies 1 ir 2 punktuose, sudaromas Audito komitetas.
2. Reikalavimus Audito komitetui nustato atitinkamos priežiūros institucijos.
3. Audito komiteto pareigos:
 - 1) stebėti finansinių ataskaitų rengimo procesą;
 - 2) stebėti įmonės vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir vidaus audito, jei jis įmonėje veikia, sistemų veiksmingumą;
 - 3) stebėti audito atlikimo procesą;
 - 4) stebėti, kaip auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų.
4. Visuotinis akcininkų susirinkimas renka audito įmonę, atsižvelgdamas į valdymo organo arba priežiūros organo pasiūlymą dėl audito įmonės, kuris turi būti pagrįstas atsižvelgiant į Audito komiteto rekomendaciją dėl audito įmonės.
5. Audito įmonė informuoja Audito komitetą apie su auditu susijusius probleminius klausimus, ypač kai nustatomi reikšmingi vidaus kontrolės, susiję su finansinėmis atskaitomis, trūkumai.
6. Viešojo intereso įmonė, kuri yra dukterinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti šio straipsnio reikalavimų, jeigu jos patronuojanti įmonė yra registruota Lietuvos Respublikoje arba kurioje nors valstybėje narėje ir sudaro Audito komitetą.

53 straipsnis. Reikalavimai audito įmonės nepriklausomumui atliekant viešojo intereso įmonių auditą

1. Viešojo intereso įmones audituojantiems auditoriams ir audito įmonėms nepriklausomumo nuo ketinamos audituoti įmonės reikalavimai keliami ir laikotarpiu iki audito sutarties sudarymo.
2. Be nepriklausomumo principų, nustatytų šio įstatymo 5 straipsnyje, audito įmonė, atliekanti viešojo intereso įmonių auditą, turi:
 - 1) kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos pateikti Audito ir apskaitos tarnybai ir audituojamos įmonės Audito komitetui, kai jis sudaromas šio įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje

nustatytais atvejais, raštą, patvirtinantį, kad ji yra nepriklausoma nuo audituojamų viešojo intereso įmonių;

2) kiekvienais metais informuoti audituojamos įmonės Audito komitetą, kai jis sudaromas šio įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, apie tai įmonei suteiktas ne audito paslaugas;

3) su Audito komitetu, kai jis sudaromas šio įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, aptarti audito įmonės nepriklausomumo principų laikymuisi kylančias grėsmes ir priemones, kurių buvo imtasi, siekiant jas sumažinti, kaip nustatyta šio įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje.

54 straipsnis. Audito ataskaitos rengimas ir teikimas atliekant viešojo intereso įmonių auditą

1. Audito įmonė, įformindama audito rezultatus viešojo intereso įmonėje, kartu su auditoriaus išvada parengia viešojo intereso įmonės audito ataskaitą. Viešojo intereso įmonės audito ataskaita turi būti pateikta audituojamai įmonei ir jos priežiūros institucijai.

2. Viešojo intereso įmonių audito ataskaitos reikalavimus, atsižvelgdami į viešojo intereso įmonių veiklą reglamentuojančių įstatymų nuostatas, nustato Auditorių rūmai, suderinę su Audito ir apskaitos tarnyba ir su atitinkama priežiūros institucija.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS AUDITORIŲ RŪMAI

55 straipsnis. Auditorių rūmai

1. Auditorių rūmai – viešasis juridinis asmuo, vienijantis auditorius ir įgyvendinantis auditorių profesinę savivaldą.

2. Auditorių rūmai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu tiek, kiek šis įstatymas nenustato ko kita, kitais teisės aktais ir Auditorių rūmų statutu. Auditorių rūmų statutą tvirtina Auditorių rūmų narių visuotinis susirinkimas.

56 straipsnis. Auditorių rūmų nariai

1. Asmenys, turintys auditoriaus pažymėjimą ir įtraukti į auditorių sąrašą, yra Auditorių rūmų nariai. Ši nuostata netaikoma valstybių narių ir valstybių ne narių auditoriams, kuriems auditoriaus vardas suteiktas šio įstatymo 15 ir 16 straipsniuose nustatyta tvarka.

2. Auditorių rūmų narių teises nustato Auditorių rūmų statutas.

3. Auditorius iš Auditorių rūmų narių gali būti pašalintas Auditorių rūmų narių visuotinio susirinkimo nustatyta tvarka.

57 straipsnis. Auditorių rūmų teisės

Auditorių rūmai turi teisę:

- 1) valdyti, naudoti jiems priklausantį turtą bei lėšas ir jais disponuoti;
- 2) sudaryti sutartis ir prisiimti įsipareigojimus;
- 3) rinkti, kaupti ir apibendrinti informaciją apie auditorius ir audito įmones;
- 4) teikti paslaugas Auditorių rūmų statuto nustatyta tvarka;
- 5) teikti nariams paramą Auditorių rūmų statuto nustatyta tvarka;
- 6) steigti visuomenės informavimo priemones, verstis leidyba;
- 7) stoti į tarptautines organizacijas;
- 8) gauti iš valstybės institucijų, Audito ir apskaitos tarnybos, auditorių ir audito įmonių savo funkcijoms atlikti reikalingą informaciją apie auditorius ir audito įmones.

58 straipsnis. Auditorių rūmų pareigos

Be šiame įstatyme nustatytų pareigų, Auditorių rūmų pareigos yra šios:

1) kontroliuoti, kaip auditoriai ir audito įmonės laikosi Buhalterių profesionalų etikos kodekso, ir dėl laikymosi pažeidimų taikyti šio įstatymo 59 straipsnio 2 dalyje nustatytas nuobaudas;

2) versti į lietuvių kalbą Buhalterių profesionalų etikos kodeksą, tarptautinius audito standartus ir Tarptautinį kokybės kontrolės standartą ir juos paskelbti;

3) organizuoti kvalifikacinius auditoriaus egzaminus, kaip nustatyta šio įstatymo 11 straipsnyje, sudaryti sąlygas Egzaminų komisijai tinkamai atlikti jai pavestas funkcijas;

4) organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus, kaip nustatyta šio įstatymo 28 straipsnyje;

5) koordinuoti auditorių padėjėjų praktiką, kaip nustatyta šio įstatymo 10 straipsnyje;

6) spręsti audito atlikimo ir auditorių profesinės veiklos gerinimo klausimus;

7) rengti atlikto audito kokybės peržiūros metodikos projektą ir teikti Audito ir apskaitos tarnybai tvirtinti;

8) nustatyti metodiką dėl tarptautinių užtikrinimo užduočių, tarptautinių peržvalgos užduočių, tarptautinių susijusių paslaugų standartų ir susijusių praktinių nurodymų taikymo teikiant užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas, kontroliuoti atliktų užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų kokybę ir esant pažeidimų taikyti šio įstatymo 59 straipsnio 2 dalyje nustatytas nuobaudas;

9) Auditorių rūmų statuto nustatyta tvarka šio straipsnio 8 punkte nurodytai kontrolei atlikti nustatyti užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų teikimo kontrolės tvarką, skundų dėl netinkamai suteiktų kitų užtikrinimo ir susijusių paslaugų nagrinėjimo tvarką;

10) nedelsiant teikti informaciją Audito ir apskaitos tarnybai apie šio įstatymo 59 straipsnyje nustatyta tvarka taikytas poveikio priemones;

11) gavus informaciją apie netinkamai atliktą auditą, nedelsiant pradėti auditoriaus ar audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūrą ar kreiptis į Audito ir apskaitos tarnybą su prašymu dėl audito tyrimo;

12) sudaryti sąlygas Auditorių garbės teismui tinkamai atlikti jam pavestas funkcijas, atstovauti jam ginčus nagrinėjant institucijose;

13) teikti informaciją Audito ir apskaitos tarnybai, valstybės institucijoms šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

14) skelbti savo interneto svetainėje veiklos ataskaitą ir metines finansines ataskaitas.

59 straipsnis. Auditorių garbės teismas

1. Auditorių rūmuose sudaromas Auditorių garbės teismas. Auditorių garbės teismą sudaro 7 nariai:

1) 2 narius, turinčius ne mažesnę kaip 5 metų auditoriaus darbo patirtį, skiria Auditorių rūmų narių visuotinis susirinkimas;

2) po 1 narį skiria Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija ir Finansų ministerija;

3) 1 narį, gavusios Auditorių rūmų kreipimąsi, tarpusavio susitarimu skiria verslininkus vienijančios organizacijos;

4) 1 narį, gavusios Auditorių rūmų kreipimąsi, tarpusavio susitarimu skiria mokslininkus vienijančios organizacijos.

2. Auditorių garbės teismas turi teisę iškelti auditoriui drausmės bylą Auditorių rūmų siūlymu ir, ją išnagrinėjęs, skirti nuobaudas už Buhalterių profesionalų etikos kodekso ir šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos, ir šio įstatymo 58 straipsnio 8 punkte nurodytos metodikos nesilaikymą. Auditorių garbės teismas turi teisę skirti tokias nuobaudas:

1) pareikšti įspėjimą;

2) pareikšti viešą įspėjimą, apie kurį paskelbiama auditorių sąrašė.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos nuobaudos galioja vienus metus.

4. Auditorių garbės teismas, nustatęs Buhalterių profesionalų etikos kodekso pažeidimų, turi teisę siūlyti Auditorių rūmams panaikinti auditoriaus vardą šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkto pagrindu.

5. Priėmus sprendimą skirti šio straipsnio 2 dalyje nustatytas nuobaudas, apie tai Auditorių rūmai informuoja Audito ir apskaitos tarnybą su ja suderinta tvarka. Auditorių rūmai, atsižvelgdami į Auditorių garbės teismo sprendimus, gali atlikti auditoriaus ar audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūrą arba kreiptis į Audito ir apskaitos tarnybą su prašymu atlikti tyrimą.

6. Auditorių garbės teismas veikia vadovaudamasis Auditorių garbės teismo nuostatais. Šiuos nuostatus tvirtina Auditorių rūmų narių visuotinis susirinkimas.

60 straipsnis. Auditorių rūmų lėšos

1. Auditorių rūmų lėšos yra:

- 1) Auditorių rūmų statute numatytas nario mokestis;
- 2) audito įmonių atskaitymai už šiame įstatyme Auditorių rūmams nustatytas atliktas funkcijas ir už audito kokybės peržiūras;
- 3) pajamos už auditorių kvalifikacijos kėlimo kursų ir kvalifikacinių auditoriaus egzaminų organizavimą, suteiktas mokymo paslaugas;
- 4) negrąžintinai gautos lėšos;
- 5) kitos lėšos.

2. Audito įmonės už šiame įstatyme nustatytas funkcijas kiekvienais metais iki birželio 30 dienos sumoka Auditorių rūmams atskaitymus, kurie sudaro 0,2 procento pajamų, gautų už atliktą auditą, bet ne mažiau kaip 0,5 minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA), galiojusios tų metų sausio 1 dieną. Jeigu audito įmonė negavo pajamų iš audito, jos atskaitymai Auditorių rūmams yra 0,5 MMA. Į audito įmonių sąrašą įrašytos valstybės narės audito įmonės moka tik gautų pajamų už Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atliktą auditą atskaitymus Auditorių rūmams. Informaciją, reikalingą audito įmonių atskaitymams apskaičiuoti, Auditorių rūmai gauna iš audito įmonių.

3. Atlikus audito įmonės atlikto audito kokybės peržiūrą, audito įmonė per 30 kalendorinių dienų nuo šio įstatymo 34 straipsnio 11 dalyje nustatyto pranešimo gavimo dienos sumoka atskaitymus Auditorių rūmams – 3 MMA už vieno auditoriaus atlikto audito kokybės peržiūrą Auditorių rūmų nustatyta tvarka.

4. Jeigu audito įmonė atskaitymų nesumoka laiku, skaičiuojami delspinigiai teisės aktų nustatyta tvarka.

61 straipsnis. Auditorių rūmų sprendimų apskundimas

Auditorių rūmų sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie atitinkamo sprendimo priėmimą įteikimo dienos.

62 straipsnis. Auditorių rūmų reorganizavimas, pertvarkymas ir likvidavimas

Auditorių rūmai reorganizuojami, pertvarkomi ir likviduojami teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos audito įstatymo
priedas

IGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtoji Tarybos direktyva 78/660/EEB, grindžiama Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 17 skyrius, 1 tomas, p. 21).

2. 1983 m. birželio 13 d. Septintoji Tarybos direktyva 83/349/EEB, grindžiama Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl konsoliduotos atskaitomybės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 17 skyrius, 1 tomas, p. 58).

3. 2002 m. gegužės 16 d. Europos Komisijos rekomendacija 2002/590/EB dėl įstatymų nustatytų auditorių nepriklausomumo ES: pagrindinių principų rinkinys.

4. 2003 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/51/EB, iš dalies keičianti Direktyvas 78/660/EEB, 83/349/EEB, 86/635/EEB ir 91/674/EEB, dėl tam tikrų tipų bendrovių, bankų ir kitų finansų įstaigų bei draudimo įmonių metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 17 skyrius, 1 tomas, p. 273).

5. 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL 2006 L 157, p. 87).“

2 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Šis įstatymas įsigalioja 2008 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos, Auditorių rūmai, Lietuvos Respublikos apskaitos institutas iki 2008 m. spalio 1 d. parengia ir patvirtina pagal jų kompetenciją priskirtus tvirtinti šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus ir suderina kitus teisės aktus, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos audito įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nustatytą tvarką, kurią parengia ir patvirtina iki 2009 m. gruodžio 1 d.

3. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos audito įstatymo 30 straipsnio 6 punkte nustatytą teikti Auditorių rūmams informaciją 2008 metais audito įmonės pateikia per 30 kalendorinių dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. Atliekant iki 2009 m. sausio 1 d. prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinių ataskaitų auditą, taikomi Auditorių rūmų parengti ir Auditorių rūmų narių visuotinio susirinkimo patvirtinti nacionaliniai audito standartai arba tarptautiniai audito standartai, taip pat galioja Auditorių rūmų narių visuotinio susirinkimo patvirtintas Auditorių profesinės etikos kodeksas ir jų laikymosi priežiūra pagal šį įstatymą atliekama taip pat kaip ir tarptautinių audito standartų ir Buhalterių profesionalų etikos kodekso. Atliekant 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinių ataskaitų auditą, taikomi tarptautiniai audito standartai ir Buhalterių profesionalų etikos kodeksas.

5. Auditorių rūmai iki 2009 m. sausio 1 d. išverčia į lietuvių kalbą ir paskelbia Buhalterių profesionalų etikos kodeksą ir tarptautinius audito standartus.

6. Auditorių rūmai iki 2008 m. rugsėjo 1 d. išverčia į lietuvių kalbą ir paskelbia Tarptautinį kokybės kontrolės standartą.

7. Rengiant 2008 m. kvalifikacinių auditoriaus egzaminų sesiją, kuri baigiasi iki 2008 m. gruodžio 31 d., veikia iki šio įstatymo įsigaliojimo sudaryta Egzaminų komisija, kuriai Auditorių rūmai sudaro sąlygas tinkamai atlikti pavestas funkcijas, ir galioja iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytos disciplinos, iš kurių laikomi kvalifikaciniai auditoriaus egzaminai, egzaminų laikymo taisyklės ir mokesčio už juos dydis. Iki 2008 m. gruodžio 31 d. patvirtinama nauja Egzaminų komisijos, kuri savo kadenciją pradeda 2009 m. sausio 1 d., sudėtis. Kadencija po šio patvirtinimo laikoma pirmąja Egzaminų komisijos narių kadencija.

8. Iki šio įstatymo įsigaliojimo patvirtinama atlikto audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimo Auditorių rūmuose tvarka, atsižvelgiant į šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos audito įstatymo septintajame skirsnyje nustatytus reikalavimus.

9. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenų, išskyrus asmenis, kuriems buvo panaikintas auditoriaus vardas, išlaikyti kvalifikaciniai auditoriaus egzaminai yra įskaitomi. Iki šio įstatymo įsigaliojimo suteikti ir nepanaikinti auditoriaus vardai yra galiojantys.

10. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos audito įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostata taikoma audito įmonėms, atliekančioms viešojo intereso įmonių auditą. Atliekant 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau

prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinių ataskaitų auditą, ši nuostata taikoma visoms audito įmonėms.

11. Į laikotarpius, nurodytus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos audito įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje, įskaičiuojami iki šio įstatymo įsigaliojimo prasidėję finansiniai metai, dėl kurių audito yra sudaryta finansinių ataskaitų audito sutartis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS
